

A Búza téri termelői piac helyi akcióterve

Végleges változat

URBACT Markets projekt

URBACT II Program

Pécs, 2015. április 14.

A „Búza téri termelői piac helyi akcióterve” a Pécsi Városfejlesztési Közhasznú Nonprofit Zrt. megbízásából, a DDRFÜ Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. gondozásában készült el.

A tanulmány a URBACT Markets (Driving urban regeneration, sustainable living, employment and entrepreneurship) projekt részeként, az URBACT II. Program és Magyarország társfinanszírozásával valósult meg.

A tanulmányban foglaltak a DDRFÜ Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. véleményét tükrözik és semmilyen formában nem tekinthetők az Európai Unió vagy az URBACT II. Program hivatalos álláspontjának.

A tanulmányt a DDRFÜ Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársai készítették.

A tanulmányt szerkesztette:	Pálmai Zsolt
A tanulmány szerzői:	Fejezet:
Kiss Dalma	III., IV., IX.,
Máté Éva	VIII.
Molnár Ákos	III., IV., VII.
Pálmai Zsolt	I., II., III., V., VI., VII., X.
Szauer Melinda	IX.

Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETÉS.....	4
	Az URBACT Markets projekt	4
	Az URBACT Markets projektben kidolgozandó helyi akciótervek	5
II.	A HELYI AKCIÓTERV KIDOLOGOZÁSÁNAK FOLYAMATA.....	6
	Egyeztetések a Búza téri termelői piaccal kapcsolatban.....	6
	Az egyeztetések szerepe a helyi akcióterv kidolgozásában.....	10
III.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC RÖVID BEMUTATÁSA ÉS MŰKÖDTETÉSÉNEK TAPASZTALATAI	11
	A piac városon belül elhelyezkedése, épített infrastruktúrájának adottságai	11
	A piac működésének rövid története és tapasztalatai	15
IV.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIACCAL KAPCSOLATOS LEGFONTOSABB KIHÍVÁSOK	17
V.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC SWOT ELEMZÉSE	18
VI.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC JÖVŐKÉPE	19
	A Búza téri termelői piac, mint Pécs Megyei Jogú Város társadalmi tere	19
	A Búza téri termelői piac Pécs Megyei Jogú Város gazdaságának erősítésében betöltött szerepe.....	19
	A Búza téri termelői piacnak a fenntarthatóság értékeinek erősítésében betöltött szerepe.....	20
VII.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI FEJLESZTÉSÉNEK CÉLKITŰZÉSEI	21
	„Minimál fejlesztés” és „minőségi fejlesztés”	21
	A célok elérésének akcióterve	22
	A célok értékelése a városközpont megújítás szempontjából	25
	A célok értékelése a foglalkoztatás és vállalkozói szellem szempontjából	26
	A célok értékelése az alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság szempontjából	26
VIII.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC FEJLESZTÉSÉNEK FINANSZÍROZÁSI FORRÁSAI.....	27
IX.	A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC ARCULATI, VÉDJEJY ÉS KOMMUNIKÁCIÓS KÉRDÉSEI	30
	Arculat	30
	Védjegyrendszer	35
	Kommunikációs terv.....	36
	Az arculatra, védjegyrendszerre, kommunikációs tervre javasolt akcióterv	39
X.	BEFEJEZÉS	41
	RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE.....	42

I. BEVEZETÉS

Az URBACT Markets projekt

Az URBACT Markets projekt az URBACT II Programon belül valósul meg. A projekt címe szerint¹ a városok megújítását, a fenntartható életvitelt, a foglalkoztatást, valamint a vállalkozói szellemet erősíti. A projekt európai uniós finanszírozását az URBACT II Program² biztosítja, amely a városok közötti tapasztalat és tudásmegosztás lehetőségével támogatja a fenntartható városfejlesztést.

Az URBACT Markets projekt a kulturális örökség és városmegújítás témaköreivel foglalkozik, ebben kiemelt szerepet szánva Pécs város piacainak. Pécs a Mecsek hegység lábánál elterülő Baranya megyei székhelyváros, amely a Dél-dunántúli Régió legnagyobb városaként – lakónépessége 2014. január elsején 145.581 fő volt – regionális közigazgatási és pénzügyi központ szerepet is betölt. A település 2010. évben Európa Kulturális Fővárosa (EKF) címet viselte, ennek megfelelően pezsgő kulturális élet is jellemzi. Az EKF Program keretében négy kulturális beruházás valósult meg a városban: a Pécsi Konferencia- és Koncertközpont, a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, a Múzeumok utcája, valamint a Zsolnay Kulturális Negyed létesítése. Mindezek mellett a város közterei és parkjai is megújultak, szerepük a város társadalmi életén túlmenően a megyeszékhelyen működő piacok és vásárok szempontjából is meghatározóvá vált.

Az URBACT Markets 800.000, euró összköltségvetésű, az Európai Regionális Fejlesztési Alap által finanszírozott nemzetközi együttműködési projekt. Partnerségét Pécs mellett, Barcelona (Spanyolország), London (Westminster, Anglia), Torino (Olaszország), Suceava (Románia), Dublin (Írország), Toulouse (Franciaország), Wrocław (Lengyelország) and Attica (Görögország) alkotják. A projektben Pécsen ténylegesen közreműködő pályázati partnerként a Pécsi Városfejlesztési Közhasznú Nonprofit Zrt. (PVF) képviseli.

A projekt kiemelkedő lehetőség biztosít a PVF-nek arra, hogy városi piacok működésével összefüggésben nemzetközi tapasztalatokat szerezzen. E mellett a projektben olyan akcióterv is kidolgozásra kerül, amely javítja a helyi foglalkoztatást, a kereskedelmi láncok hatékonyságát, hozzájárul a belváros további megújításához. A városi piacokra koncentráló akcióterv végső soron iránymutatásként is szolgál Pécs városának a fenntarthatóbb jövő eléréséhez.

Az URBACT Markets projekt segítségével átalakított piacok tökéletesen illeszkednek majd az un. okos városok európai stratégiájához. Ennek oka az, hogy a városi piacok az építészeti fejlesztések, a környezeti megújulás, a munkahelyteremtés, a gazdasági növekedés, a helyi kereskedelmi láncok hatékonyabbá tételének eszközei lehetnek. Emellett támogatják a fenntartható város kialakításával kapcsolatban megfogalmazott értékeket: a helyi termékek értékesítését, a lokális mobilitást, az egészséges étkezést, valamint a helyi termelők és a városi közösségek közötti kapcsolatok kialakítását.

¹ URBACT Markets: Driving urban regeneration, sustainable living, employment and entrepreneurship

² URBACT II. Program Nemzeti Tájékoztató Pont Magyarország honlapja: <http://www.urbact.hu/#>. Hozzáférés dátuma: 2015. március 30.

Az URBACT Markets projektben kidolgozandó helyi akciótervek

Az URBACT Markets projekt európai tapasztalatcsere folyamatának eredményeként alakult ki a helyi akcióterv jelen dokumentumban is alkalmazott szerkezete. A helyi akcióterv lényege, hogy az URBACT Markets partnervárosok piacaira azok fejlesztésének rövid, közép- és hosszú távú céljaival összhangban levő cselekvési menetrend kerüljön kidolgozásra. A helyi akcióterv szerkezete a következő:

- Az akcióterv érdemi része az aktuálisan vizsgált piacok rövid leírásával, jellemzőinek bemutatásával kezdődik. A piacok ismertetése kitér azoknak a környező városrészek vonatkozásában betöltött gazdasági, társadalmi szerepének tárgyalására is. Teszi mindezt elsősorban a piac működése kapcsán érintett fontosabb szereplők véleményének figyelembe vételével.
- A piacokra vonatkozó fő kihívások tekintetében a helyi akcióterv foglalkozik a piacokon megoldandó infrastrukturális fejlesztésekkel, a velük kapcsolatos társadalmi véleményekkel és elvárásokkal, a piacok városszerkezetben játszott szerepével, működtetésük pénzügyi vetületeivel, valamint a piacok helyi gazdaságot élénkíteni hivatott gazdasági erejével is.
- Minden pécsi, önkormányzati fenntartású piacról SWOT elemzést is tartalmaz a helyi akcióterv. Ez tömören összegzi a megelőző fejezetekben leírtakat az erősségek, gyengeségek, valamint a lehetőségek és veszélyek vonatkozásában.
- A helyi akcióterv jövőképe az URBACT Markets projekt fókusza által determinált, mivel három fő, a projekt által kiemelt területre összpontosít. Ezek egyrészt a piacok szerepét emelik ki a városok „lelke”, vagyis társadalmi élete, pezségése szempontjából, másrészt pedig a piacokat, mint a városi gazdaság motorjait mutatják be. Harmadrészt hangsúlyos elemként jelenik meg a fenntarthatóság elveinek a képviselése közvetlenül a piacok léte, működése segítségével. Minden egyes tárgyalt piac vonatkozásában feladat e három terület erősítését szolgáló célkitűzések meghatározása.
- Az akciótervnek, a fenti hármast, alapvetően a projekt partnersége által kijelölt fókusz mellett, összhangban kell lennie az Európai Unió egésze szempontjából meghatározott városfejlesztési szakpolitikai célkitűzésekkel is. Így célokat és az elérésüket segítő akciókat kell kijelölni a városközpont rehabilitáció, a foglalkoztatás és vállalkozói szellem erősítésének, az alacsony széndioxid kibocsátású helyi gazdaság területein is.
- A dokumentum ezt követő, egyben utolsó előtti fejezete egy olyan összegző táblázat, amely a helyi akcióterv megvalósítását támogató beavatkozási területeket, a mozgósítható európai uniós finanszírozási forrásokat, valamint a javasolt beavatkozásokhoz kapcsolódó projekteket tárgyalja.
- A helyi akcióterv záró fejezete rövid kivonata lesz annak az arculati kézikönyvnek, valamint az annak alkalmazását jelentő marketing tevékenységeknek és kommunikációs tervnek, amelyek az adott piac lehetőségeinek jobb kiaknázását teszi lehetővé a korábban meghatározott célok mentén.

Röviden összefoglalva, a pécsi helyi piacokra vonatkozó akciótervek lényegre törően áttekintik az azokkal kapcsolatos társadalmi, gazdasági és fenntarthatósági elvárásokat, ezek alapján – ahol erre lehetőség van – rövid, közép- és hosszú távon fejlesztési célokat határoznak meg. A dokumentum az által, hogy áttekinti a szóba jöhető finanszírozási forrásokat, kommunikációs eszközöket, maga is orientálja a piacok fejlesztéseit.

Jelen dokumentum a Pécsen 2013 óta működő Búza téri termelői piac helyi akcióterve. A következő fejezetekben a fent vázolt logikai sorrendnek megfelelően az akcióterv részletes kifejtésére kerül sor. Az akcióterv a PVF által projektpartnerként megvalósított másik, ún. „Central Markets” projektben a Búza téri termelői piacra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány³ „minőségi fejlesztés” forgatókönyvét (részletesen lásd később) veszi alapul.

³ http://www.centralmarkets.eu/files/Feasibility_study_UNG.pdf Hozzáférés dátuma: 2015. március 16.

II. A HELYI AKCIÓTERV KIDOLGOZÁSÁNAK FOLYAMATA

Egyeztetések a Búza téri termelői piaccal kapcsolatban

A PVF 2015. februárban bízta meg a DDRFÜ Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft-t (Ügynökség) a Búza téren működő termelői piac akciótervének kidolgozásával. Az Ügynökség, építve a Central Markets projekt keretében már elvégzett kutatásokra (az eladók fókuszcsoportos, illetve a vásárlók kérdőíves lekérdezése) és a Búza téri termelői piac megvalósíthatósági tanulmányára, egyeztetéseket kezdeményezett a piac működése szempontjából meghatározó szereplőkkel/szervezetekkel.

2015. február 12-én a Pécsi Patrónus Kft-vel folytattunk egyeztetést. A gazdasági társaság működésének fő célja az, hogy hozzájáruljon további pécsi munkahelyek teremtéséhez a helyi mezőgazdasági termelés, illetve terményfeldolgozás közétkeztetésbe történő becsatornázása segítségével. A Búza téri termelői piac működéséhez a Pécsi Patrónus Kft. munkatársai eddig is aktívan hozzájárultak, hiszen a Pécs Holding Városi Vagyonkezelővel Zrt-vel (Pécs Holding) együtt már a kezdetektől együtt szervezték a helyi termelők árusként való megjelenését a piacon. A kft anyagai lehetőségei mentén ingyenes piacon való megjelenést biztosított a kis-, illetve őstermelői igazolvánnyal rendelkező helyi termelőknek. A Pécsi Patrónus Kft. a Pécs, Király utca 66. szám alatt termelői boltot szeretne nyitni. A Búza téri piacnapokon ebbe a piachoz közel fekvő üzlethelyiségbe a termelők át tudnák hozni el nem adott árukészletük, amelynek hasznosítása így megoldottá válna. Amennyiben a piacon megjelenő kis- és őstermelők árualapja a folyamatos ellátást lehetővé teszi, a közétkeztetésben való szerepvállalásukról is szó eshet. Utóbbi esetben a Pécsi Patrónus Kft. más eszközökkel (így például a Pécssett, a Sport utcában telephellyel és hűtőkapacitással rendelkező MAGAR Szociális Szövetkezet révén) is tudja támogatni ezt a törekvést. Végül, de nem utolsó sorban ki kell emelnünk, hogy a Pécsi Patrónus Kft. a Central Markets projekt keretében kidolgozott, a Búza téri piac „minőségi fejlesztés” forgatókönyv elkötelezettje. Ez a csomag az alább felsorolt elemeket tartalmazza.

Építési beruházások:

- pince kialakítása a Búza tér egyik ingatlanjában az eszközök tárolására, illetve a piaczárás után megmaradt termékek tárolására,
- kiszolgáló épület kialakítása (szociális blokk, adminisztráció, gombavizsgáló, biztonsági szolgálat),
- elektromos hálózati csatlakozások kialakítása, a tér burkolatának helyreállítása a beruházásokat követően.

Beszerzendő eszközök:

- 50 db sátras elárusító-asztal beszerzése,
- négy db büfékocsi beszerzése,
- hat db téliesíthető mobil faház beszerzése.

2015. február 20-án került sor az URBACT Markets projekt első stakeholder találkozására. A megbeszélésen a PVF-en és a fent említett Pécsi Patrónus Kft-n kívül a Magyar Turizmus Zrt. Dél-

Dunántúli Regionális Marketing Igazgatósága (MT DDRMI), a Baranya Megyei Önkormányzat (BmÖ), a Pécs Holding, a BLOKOM Pécsi Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási Kft. (BLOKOM), valamint a Ferling PR Tanácsadó és Szolgáltató Kft. (Ferling PR) munkatársai vettek részt. A stakeholder találkozó során a Búza téri termelői piac akciótervéhez kapcsolódóan a következő megállapodások, javaslatok hangoztak el:

- Pécsi Patrónus Kft. tudomása szerint a jövőben a Búza téri termelői piac a Pécs Holding üzemeltetésében marad. Egyúttal felhívta a figyelmet a „háztartási termékfelesleg” fogalomra, amelyre eltérő adózási szabályok vonatkoznak. A Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV) történt egyeztetésük alapján ezt évente egy alkalommal lehet vinniük a termelőknek, az általuk készített feldolgozott termékek kivételével. Baranya megyében 1.200, regisztrált őstermelőről tudnak, ezek közül 150-200 számít aktívnak. A háztartási termékfelesleg gyűjtése és becsatornázása a piacokra kiemelten fontos. A termékek piacra jutását a NAV mellett az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság, valamint a Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv is ellenőrzi és szabályozza. Ez infrastrukturális elvárás is jelent a Búza téri piac tekintetében, például vizesblokk kialakítása, áram vételezési lehetőség és folyóvíz biztosítása alapfeltételnek számít. Ezeknek a feltételeknek a Búza téri piac jelenlegi formájában éppen megfelel. A Pécsi Patrónus Kft. felhívta a figyelmet, hogy hatalmas mennyiségű helyi termék felhasználását jelentené, ha a közétkeztetésben érdekelt Hungast cégcsoport legalább részben helyi terméket vásárolna a megyei közétkeztetéshez. Hasonlóképpen, információik szerint 2015. márciustól 600 közmunkás foglalkoztatása lesz a BLOKOM feladata Pécsen. A városban található 12 hektáros, önkormányzati tulajdonban levő mezőgazdaságilag művelhető pécsi belterület ezek közül kb. 100 fő foglalkoztatására nyújt lehetőséget. Véleményük szerint a legnagyobb probléma a helyi termékek vonatkozásában azonban az, hogy a vidéknek még a saját ellátása sincsen megoldva. A Pécsi Patrónus Kft. munkatársai kiemelték, hogy a jelenlegi gyakorlat szerint a városban megvett termékeket viszik el a falvakba. Vagyis nem létezik igazi termelői bázis, amely a vidékről hozná be áruját a városba. Ezért az ún. rövid ellátási lánc⁴ (REL) ezért nem is fog tudni igazán működni. Ezzel ellentétesen, örülni kell annak, ha az ún. hosszú ellátási lánc működik, vagyis az országon belüli termékek értékesítése megoldottnak tekinthető. Tapasztalataik szerint az őstermelő státusz presztízse lesüllyedt. Az őstermelői igazolvány kiadását ezért szigorítani kellene. Amíg a Búza téri piac működéséhez van elég termelői kapacitás, addig a megyei egyéb piacok, gyűjtőpontok működése jelenleg már problémákba ütközhet. Végül, de nem utolsósorban az egyeztetés során a kft. megerősítette elkötelezettségét a Búza téri piac ún. „minőségi fejlesztés” forgatókönyve mellett. Mintegy jó példaként ajánlották az Ügynökség figyelmébe javasolták a kecskeméti termelői piac tanulmányozását.
- Az MT DDRMI hogy véleménye szerint a vidéken élő emberek nem, vagy alig jutnak hozzá a helyi termékekhez. Ez indokoltá tehet egy projektgenerálást, amely pl. heti egy alkalommal ilyen piacot biztosít a falvakban. Vagyis e tekintetben a Búza téri termelői piac helyzete jelen pillanatban is átlagon felülnek tekinthető. Megfelelő további működése, fejlesztése más települések számára is példaértékű lehet. A Pécsi Patrónus Kft. által említett Hungast cégcsoport kapcsán hozzáfűzte, hogy az további fejlesztéseket tervez a megyében, ezért javasolt az egyeztetések mielőbbi megkezdése velük. Az MT DDRMI felhívta a figyelmet a helyi termékek higiéniai problémáira, amelyet egy „időzített bombának” vél. Egyfajta szigorításra és az ellenőrzések szemléletváltására lenne szükség általában és a Búza téri termelői piac kapcsán is. Ez azt jelenti, hogy nemcsak a technológiát kellene ellenőrizni, hanem a termelő személyét is.

⁴ A REL kialakítása kevés számú gazdasági szereplő bevonásával valósul meg, akik elkötelezettek az együttműködés iránt is. Ez a magatartás fejleszti a helyi gazdaságot, a termelők, feldolgozók és a fogyasztók között szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatokat alakít ki. A REL az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap eszköze is, létrehozásához európai uniós pénzügyi támogatás igényelhető.

- A BMÖ álláspontja támogató a Búza téri termelői piaccal és további termelői piac kezdeményezésekkel kapcsolatban. Kiemelt fontosságúnak tartják a REL működtetését a termelők és a fogyasztók között, esetünkben konkrétan a Búza téri termelői piac kapcsán is. A BmÖ kiemeli, hogy az önkormányzati törvény alapján a városok felelősek az őstermelői piac működtetéséért. Ezt mintegy támogatandó, a megyei önkormányzat adatbázist készít a helyi termelőről. A Búza téri termelői piac helyi akcióterve kapcsán a BmÖ felhívja a figyelmet a „Kincses Baranya”⁵ és „Fejlődő Baranya”⁶ honlapokon szereplő információkra. A megbeszélésen résztvevő munkatársak tanulságos tényként emelték ki, hogy a termelésre alkalmas területek összegyűjtése és biztosítása is komoly feladat. Eddig a megye területén hat hektár területen tudtak termelni, amit csak nagyon nehezen tudtak a közelmúltban tíz hektárra növelni. Ráadásul mindezt szétaprózva, sok helyszínen, nem hatékony módon lehetett csak megvalósítani.
- A Pécs Holding a megbeszélésen kiemelte, hogy a piac működtetése szempontjából komoly probléma, hogy kis- és őstermelők nem rendelkeznek stabil, megfelelő mennyiségű áruallappal.
- A BLOKOM megerősítette, hogy kb. 100 közfoglalkoztatott segíti majd Pécs Megyei Jogú Város (PMJV) tulajdonában levő mezőgazdaságilag művelhető területek hasznosítását.

Az első támogatói csoporton résztvevők arra mutattak rá, hogy a Búza téri termelői piac hatékony működéséhez számos olyan feltételnek kell teljesülnie (a szervezés, az árualap előállítása, a piacon megjelenő eladók „minősége” és termékeik minősítése), amelyet csak az abban érintett szervezetek együttműködése biztosíthat.

2015. március 3-án PMJV főépítésze és az Ügynökség munkatársai a Szegedi Vásár és Piac Kft-nél szakmai tanulmányúton vettek részt, megismerve a szegedi Mars téri vásárcsarnok és piac működését. Az itt elhangzott, a Búza téri termelői piaccal kapcsolatban is figyelembe vételre érdemes információ volt az, hogy Szegeden létrejött egy együttműködés a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával (NAK) és az Agrármarketing Centrummal (ACM), amelynek keretében ún. tanyasi napokat tartanak. Ezek az események az azokon részt vevő árusok, helyi termelők révén szükségesek ahhoz, hogy a piac nagycsarnoka megteljen. Más szavakkal ezek az eladók népszerűek a helyi piacon, a vásárlók keresik, szeretik és veszik is a termékeik. A Szegedi Vásár és Piac Kft. anyagi támogatással (kedvezményes helypénzzel) is hozzájárul a tanyasi napokhoz, a rendezvény koordinációját a NAK végzi. Mindezek mellett a Csongrád Megyei Kereskedők és Vendéglátók Egyesületének szervező munkája is hozzájárul a piac jobb kihasználásához. A szegedi példát a pécsi Búza térre lefordítva kiemelendő, hogy az ős- és kistermelők szervezése együttműködést igényel, és a piac fenntartható működéséhez az árusok – akár csak szimbolikus mértékű – anyagi támogatásra is szükség van.

2015. február 26-án egyeztetést folytattunk a Pécs Holdinggal. A városi vagyonkezelői kollegái ismertették, hogy a Pécs Holding 2014-ben célul tűzte ki, hogy a 2016 végéig tartó időszakban a Dél-Dunántúl leglátogatottabb, turisztikailag is vonzerőnek minősülő piacává fejlessze a Búza téri piacot. Rövid távon azonban fő célkitűzésük a piaci működés jelenlegi minőségének fenntartása. Ehhez kapcsolódva a tervek között szerepel a víz- és áramvételi lehetőség kialakítása (akár földkábelen keresztül is). Mivel a piacnak helyszínt biztosító Búza tér az Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa Program (Pécs EKF) Köztterek II. pályázat keretében valósult meg, így azt jelen állapotában 2025-ig fenn kell tartani. Előzetes bejelentési kötelezettség mellett lehetőség van kisebb módosításokra (például

⁵ <http://kincsesbaranya.hu/> – Baranya megyei értékek megjelenítése. Hozzáférés dátuma: 2015.03.31.

⁶ <http://www.fejlodobaranya.hu/> – a BmÖ Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezéséhez és megvalósításhoz kapcsolódó honlapja. Hozzáférés dátuma: 2015.03.31.

földkábel fektetésére), azonban azokat követően a tér pályázatban vállalt funkcióját, illetve a módosítás során a felhasznált anyagok előírt minőségét garantálni szükséges. A piac esetleges pénteki nyitva tartása is szóba jöhet, amennyiben az ahhoz szükséges árualap biztosított. Vasárnapi piacként a termelői piac azonban nem merült fel (arra ott a Vásártér, illetve a Diána téri és a Hajnóczy utcai piacok). A tapasztalatok alapján a Búza téri termelői piacra a kis- és őstermelők mint egy többlet megjelenési lehetőségre tekintenek. Ezt a piacot nem csak belvárosiak keresik fel, valamint – a közhiedelemmel ellentétben – vásárlói között sok esetben gyakrabban fordulnak elő férfiak, mint nők. Jelenleg a termelői piac szociális blokkja a régi Búza téri kispiacra található, míg a piac eszközeinek tárolására a Pécs Holding épületével szemben található pincében kerül sor. Megerősítették, hogy a Búza téri piac szomszédságában, a Király utca 66. szám alatt felmerült egy termelői bolt nyitásának a lehetősége is, azonban az elképzelés részletei még nem kifarrottak. A Pécs Holding a Búza téri termelői piac fejlesztésére kidolgozott megvalósíthatósági tanulmány három forgatókönyve közül a „minimál fejlesztés” változatot (további asztalok, eszközök beszerzése és arculati fejlesztések, kísérő marketing tevékenységekkel együtt) tekinti rövid távon megvalósíthatónak, kiegészítve azt a már említett víz- és áramvételi lehetőségekkel. Hivatkozással a PMJV-val és a NAK-val megkötött háromoldalú együttműködési megállapodásra, közösen szervezett akcióikat hangsúlyosan szeretnék megjeleníteni a termelői piacon.

2015. március 6-án a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya megyei Igazgatóságának (NAK Bm) munkatársaival találkoztunk. Hasonlóan a szegedi, termelői piacot megcélzó kezdeményezéshez, a NAK 2015. januárban keretmegállapodást írt alá PMJV Önkormányzatával, valamint a Pécs Holdinggal. A helyi termékek utóbbi években tapasztalható felértékelődése fontos, hogy tudatos vásárlói magatartással is kiegészüljön, ehhez pedig kampány és médiamegjelenések szükségesek. A NAK Marketing Igazgatósága felel a keretmegállapodás tartalommal való feltöltéséért. A NAK Bm a pécsi városi piacokon való megjelenése során a megyei kis- és őstermelőket részesíti előnyben. A Pécs Holding piacokként nagyságrendileg 4-5 árusítóhelyet bocsát a Kamara által mozgósított árusok rendelkezésére. Baranya megyében 11.500, agrárkamara tag van, az általuk aktuálisan előállított árukról azonban a NAK Bm-nek nincsen nyilvántartása. A falugazdászok rendelkeznek ugyan információkkal arról, hogy ki, hol és mit termel, azonban ezek nem kerülnek rendszerezésre. A REL tapasztalataik szerint működik, hiszen a nagyobb települések, városok lakói biztos forrásból, sokszor a termelőktől közvetlenül szerzik be a nyersanyagokat illetve a feldolgozott élelmiszert. Véleményük szerint is probléma, hogy sokszor nincs többlet árualap, amit ezek a termelők máshol, például termelői piacon tudjanak értékesíteni. Ha akad is ilyen felesleg, akkor a kis- és őstermelők általában pénzügyi támogatást igényelnek a vásárokon-termelői piacokon való megjelenéshez. Ezzel elsősorban a közlekedés, a helypénz, stb. extra kiadásait fedezik. A NAK Bm korábbi sikeres kezdeményezései, így például a 2014. évi ormánsági dinnye program (a dinnyék NAK matricával, mintegy védjeggyel lettek ellátva, ezáltal is szavatolva az eredetük) is aláhúzták, hogy fontos valamilyen megkülönböztető védjegy, átfogóbban véve arculat alkalmazása. Azonban azt is kiemelték, hogy a sok már meglévő védjegy, arculat harmonizálása lehetetlen feladat. A NAK Bm több, a termelői piacok kapcsán érintett szereplővel működik együtt, a Pécs Holdinggal konkrétan a Búza téri termelői piac, illetve a pécsi piacok kapcsán. Korábban kapcsolatban állt a Pécsi Patrónus Kft-vel, az utóbbi években azonban nincs köztük együttműködés.

2015. március 11-én Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) szakmai igazgatása alatt álló Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság (ÉBÁI) kollegáival folytattunk egyeztetést. Az ÉBÁI a növényi termékek esetén a kistermelők feldolgozott termékeit ellenőrzi. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a piacon árult pl. lekvár, méz vagy akár csomagolt zöldség ellenőrzése a szervezet hatáskörébe tartozik, azonban a feldolgozatlanul árult zöldség és gyümölcs a Baranya Megyei Kormányhivatal szakigazgatási szerveként működő Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságához (NTI). A szervezet a kistermelők esetében a termelt termékek típusát nyilvántartja. Élelmiszer-biztonsági

ellenőrzéseket folyamatosan végeznek, megyei szinten kb. 30 fővel. Ezek az ellenőrzések kiterjednek a piacokra is. Ilyen esetekben nemcsak a termék biztonságát, hanem a csomagolást, a nyomon követhetőséget is ellenőrzik. Például egy lekvárarúsító esetében ellenőrzik, hogy őstermelő-e, vagyis hogy előállítható volt-e a termék saját gyümölcsből. A hatósági ellenőrzés mellett nagy szerepe van a termelők önellenőrzésének is. Ezt az ÉBÁI épületének földszintjén működő akkreditált laborban is el lehet végeztetni, díjfizetés ellenében. A minősítés nagyon nehéz feladat, mivel valaminek (pl. vegyszer) a hiányát kell ilyenkor igazolni. Természetesen elsősorban a termelő feladata és felelőssége a forgalomba hozott termék minőségének biztosítása. A hatóság csak ellenőrzi ezt a folyamatot, de nem tanúsít és nem lát el minőségbiztosítási feladatokat sem. Az ÉBÁI kollegái tájékoztatták az Ügynökséget, hogy jelenleg szakhatóságként járnak el egy, a Búza tér mellett tervezett, építési engedélyezés alatt álló, épített piac esetében. Erről a piacról a Pécs Holding munkatársai rendelkeznek több információval. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatóság úgy tud a REL kezdeményezésekhez hozzájárulni, hogy folyamatosan ellenőrzi a kistermelői tevékenységet.

2015. március 17-én második támogatói csoport ülés elsősorban a Búza téri termelői piac logójával és arculatával foglalkozott. A megbeszélésen résztvevők (PVF, BmÖ, Pécsi Patrónus Kft, Pécs Holding, Biokom, Ferling PR, valamint az Origó-Ház Egyesület) kiemelték, hogy az Búza téri termelői piac arculati elemeinek illeszkedniük kell ahhoz az arculathoz, amelyet PMJV is használ. Ennek megfelelően került elfogadásra és kidolgozásra az arculat, amelyről a helyi akcióterv IX. fejezetében olvashatnak részletesen.

Az egyeztetések szerepe a helyi akcióterv kidolgozásában

Az érintett szervezetekkel való egyeztetéseken szerzett információkat, kritikai megjegyzéseket figyelembe vettük a Búza téri termelői piac helyi akciótervének kidolgozása során. Számos tanulság vonható le a termelői piacok sikeres szervezése és működtetése tekintetében.

- Az első, és talán a legfontosabb, hogy termelői piac szervezése egy olyan szakmai feladat, amely során a vonatkozó nemzeti szabályozás figyelembe vételével kell eljárni. Ezt elsősorban „A vásárokról, a piacokról, és a bevásárlóközpontokról” szülő 55/2009. (III. 13.) számú Kormányrendelet határozza meg, a piacok kötelező infrastrukturális és működtetési feltételeinek, valamint az illetékes szakhatóságok bevonásának tekintetében.
- Az említett kormányrendeletben nem szabályozott kérdések számos, a piacok működtetésében érintett szervezet együttműködését igénylik. A Búza téri termelői piac gazdaságos és fenntartható működése szempontjából hasznosak azok a formalizált megállapodások, amelyek az érintett szervezetek hatásköreit, a piac működéséhez való hozzájárulását határozzák meg. Ugyanitt jegyezzük meg, hogy különösen nagy figyelmet kell fordítani a piacon megjelenő árusok szervezésére, illetve a rendelkezésükre álló árualap lehetőség szerint folyamatos biztosítására.
- A Búza téri termelői piaccal kapcsolatos fenntartói és üzemeltetői feladatok a fentiekén túl ki kell egészüljenek olyan tevékenységekkel is, amelyek a piacot, mint a közösségi élet helyszínét is népszerűsítik. Ehhez az élményszerű vásárlás, a piacon való megjelenés egységes arculatának biztosítása, valamint célzott marketingtevékenység egyaránt hozzájárul. Amennyiben ezeket a feladatokat sikeresen végezzük el, akkor beszélhetünk csak egy, a turisták számára is vonzó, igazán „pécsi” értékesítési hely létrejöttéről.

III. A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC RÖVID BEMUTATÁSA ÉS MŰKÖDTETÉSÉNEK TAPASZTALATAI

A piac városon belül elhelyezkedése, épített infrastruktúrájának adottságai

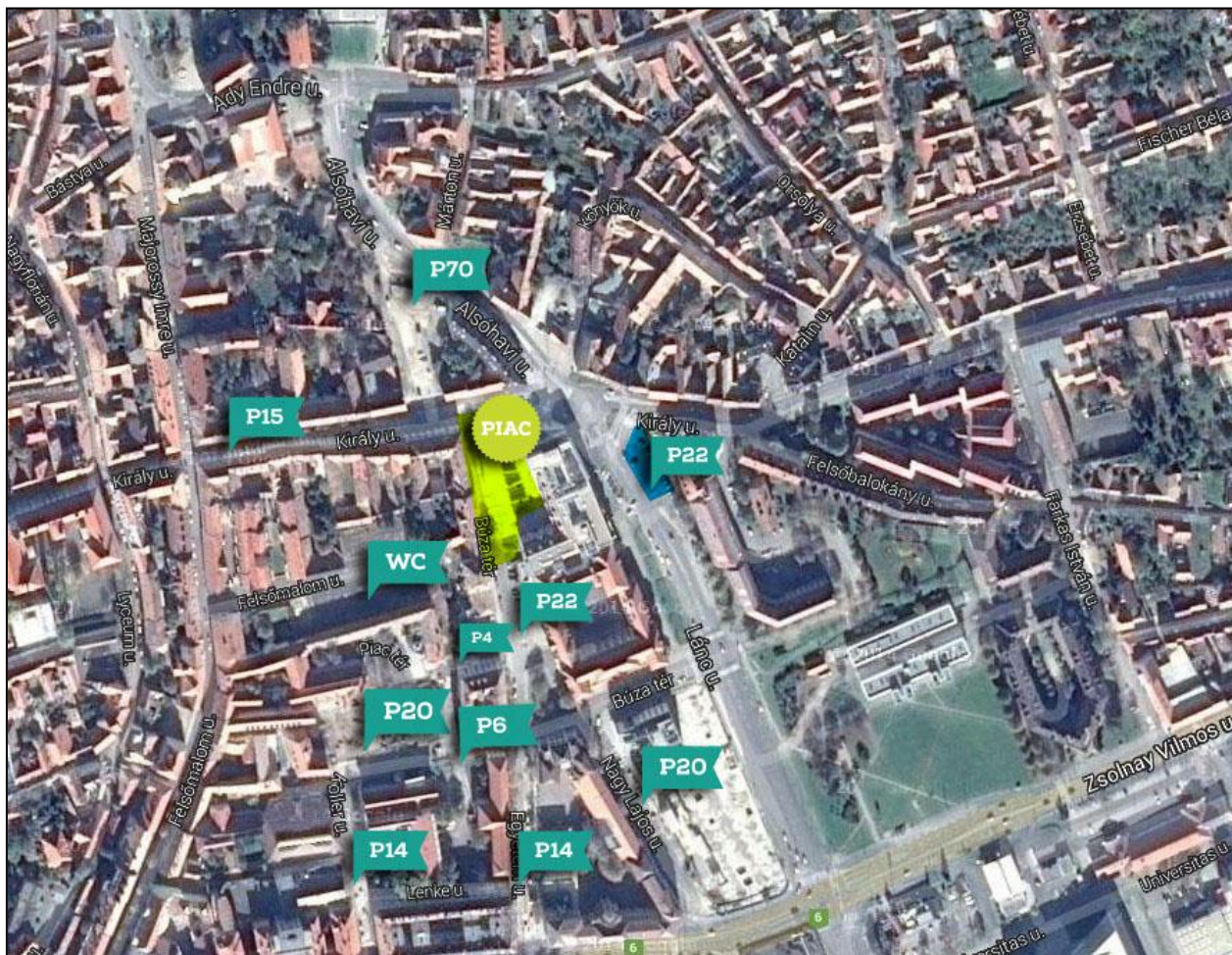
A termelői piac a belváros keleti szélén, a Búza téren helyezkedik el, a Király Ház és a Minerva Udvar közötti területen (1. ábra). A terület jelenlegi épített infrastruktúrájának kialakítására a Pécs EKF keretében a Dél-Dunántúl Operatív Programból (DDOP) finanszírozott Közterek II. című projekt keretében került sor.

A Király utca körforgalmi csatlakozásánál megépült Király-ház az egykori Búza térből egy területrészt leválasztott és ezzel megszületett a Búza tér. A tér a Király-ház nyugati oldalán található, gépjármű forgalomtól jól elzárt, pihenésre, kikapcsolódásra tökéletesen alkalmas helyszín. A tér felújítása során a tervezők szem előtt tartották, hogy az elsősorban a szabadba kitelepülést szolgálja, ehhez ülőfelületeket és növényzetet is biztosítson, mindezt geometriailag úgy szerkesztve, hogy az Vasarely művészetét is idézze.

A tér burkolata többféle méretű, világosszürke gránit lapokból készült. A téren hat db, támfalelemekből körbeépített növény sziget készült, amelyek egyes széleire helyezett gyalult, csiszolt, felületkezelt, fa padok kitűnő ülőfelületet biztosítanak. A növény szigetek kb. 40 cm magasságban emelkednek ki a térburkolat szintjéhez mérten, telepített növényzetük alacsony magasságú dísznövényzet. Az eredeti terveken minden növény sziget közepén volt egy-egy gömblombozatú fa is, azonban ezek nem kerültek elültetésre. Ezáltal a tér tágasabb megjelenésű, de a hiányzó növényzet miatt sivárabb is egyben.

A tér felülete kb. 2.300, m², ebből a növény szigetek nélküli rész – amely piac tartására alkalmas felületet biztosít – kb. 1.000, m². A tér felületén a különböző formájú, méretű burkolatokkal jól elkülönül a nyugati térfalak mentén kialakított öt m széles gyalogos felület, amelyet kiskockakő burkolat, kandeláber sor és hulladékgyűjtők választanak el határozottan a tér egybefüggő felületétől.

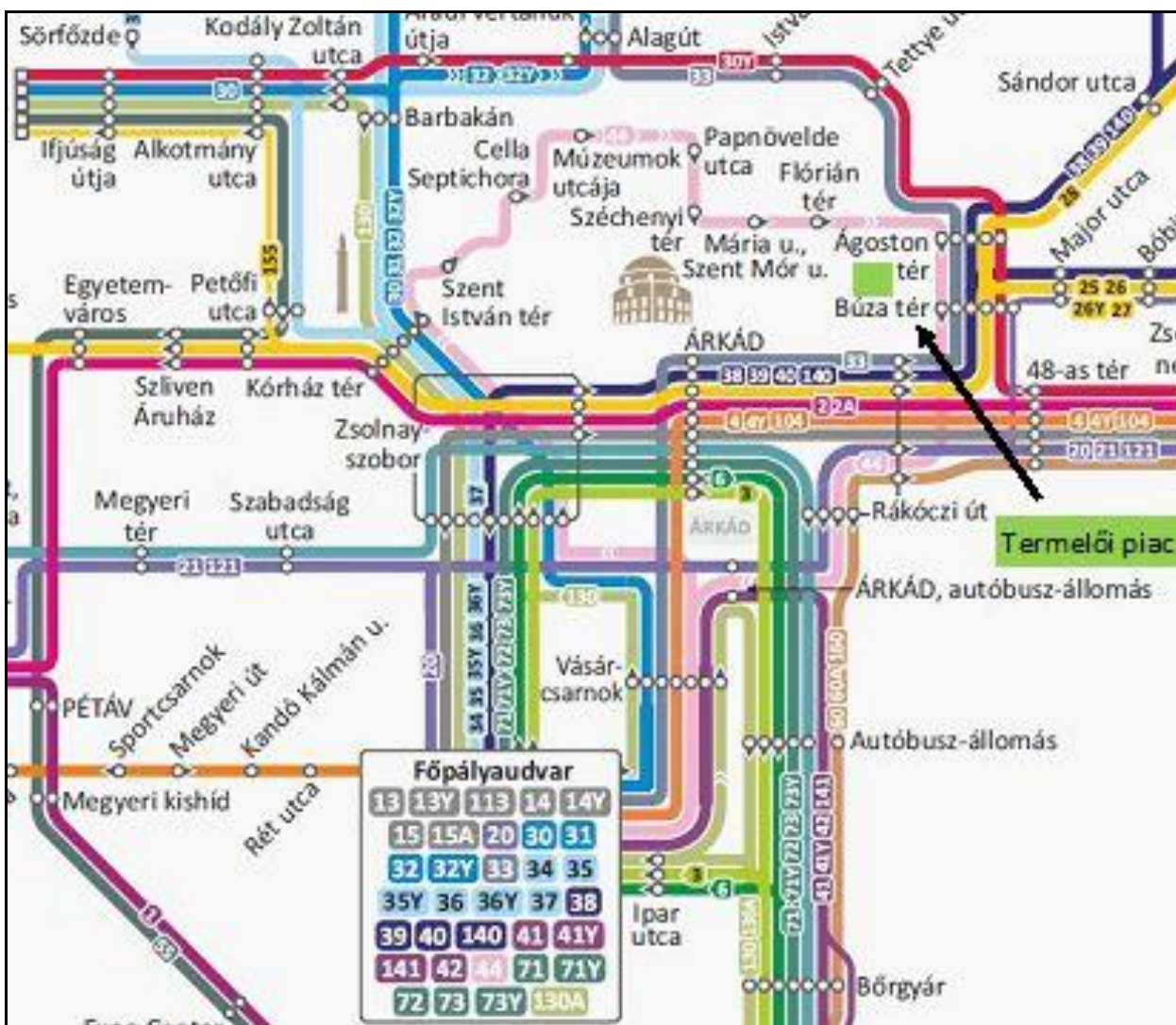
1. ábra: A Búza téri piac és környezete

Forrás: saját szerkesztés

A piacok kihasználtsága szempontjából megközelíthetőségük nagy jelentőséggel bír. A hatályos jogi szabályozás szerint – jelentős leegyszerűsítéssel – a termelői piacok árusai a piac 40 km-es körzetén belül megtermelt-előállított élelmiszereket értékesíthetik. Ezáltal a Búza téri termelői piac területi hatóköre a Pécs kiterjedtebb agglomerációjához tartozó Szigetvárra, Siklósra és Komlóra is kiterjed. A piac közvetlen szomszédságában több, a pécsi Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt. (Tüke Busz) által üzemeltetett helyi tömegközlekedési buszmegálló található (2. ábra), valamint attól körülbelül két kilométerre pedig a Pannon Volán Zrt. távolsági autóbusz pályaudvara helyezkedik el. Egyéni közlekedési módokat esetében az árusok számára a piac területére való behajtás kizárólag nyitás előtt és azt követően engedélyezett, a mozgó árusok kivételével. A vásárlók a piac tőszomszédságában található a Király-Ház mélygarázsát, valamint több közterületi parkolót is használhatnak.

2. ábra: A Búza téri termelői piac környezetében található Tüke Busz buszmegálló és Pannon Volán Zrt. autóbusz-állomás

Forrás: saját szerkesztés

A piac gépjárművel déli irányból megközelíthető a 6-os főúton a Lánca utca felől, északi irányból a Kálvária utca, Ady Endre utca, Alsóhavi utca felől. A parkolási lehetőség a tér belvárosi fekvése miatt erősen limitált. A Búza tér környéke II.D parkolási övezetbe esik, ahol a személygépkocsik (5.5 méternél nem hosszabb és 3.500, kg-nál nem nehezebb járművek) hétköznap 8-17 óra között 160, Ft-os óradíjért tudnak parkolni. Szombati napon a parkolás ingyenes, ami rendkívül kedvező a piac szempontjából. Minderről részletesebb áttekintést nyújt az alábbi táblázat. A parkolási lehetőségek térbeli elhelyezkedését az 1. ábra illusztrálja.

1. táblázat: A Búza téri termelői piac közelében rendelkezésre álló parkolóhelyek

Parkoló elhelyezkedése	Parkolóhelyek száma (db)	Megjegyzés
Király utca 69. (beépítetlen foghíjtelek)	70	Középtávon várható a telek beépítése.
Király utca keleti része	15	Jó minőségű burkolat, utcával párhuzamos parkolási lehetőség.
Búza tér (Pécs Holding épülete előtt)	26	Jó minőségű burkolattal ellátott, a piac szempontjából kedvező helyen lévő parkolók.
Király-ház mélygarázsa	125	A parkolás óradíja azonos II.D parkolási övezetével. (A bérelt helyek miatt, átlagosan kb. 16 férőhely szabad.)
Piac tér	20	Nem egyértelmű, hogy ki használhatja a parkolót. (A Parkoló tábla alatt a Pécs Holding dolgozóinak megjelölés szerepel.)
Koller utca	14	Utcával párhuzamos parkolási lehetőség. A piac egy rövid sétával érhető el.
Egyetem utca	14	Jó minőségű burkolattal ellátott, a piac szempontjából kedvező helyen lévő parkolók.
Lenke utca	14	Utcával párhuzamos parkolási lehetőség. A piac egy rövid sétával érhető el.
Nagy Lajos utca	20	Rossz burkolat és kialakítás jellemzi.
Lánc utca és Király utca csatlakozási körforgalmánál, a Lánc utca keleti oldalán	22	A térhez közel van, de az itt található üzletek és szolgáltatók miatt általában parkoló hiány van.
összesen	340	

Forrás: Saját szerkesztés

A fenti táblázat alapján látható, hogy a piac közelében 340 parkoló férőhely található. Szombat délelőtt - becslésünk szerint - ennek kb. 40% szabad, ami 135 férőhelyet jelent. A Király-Ház mélygarázsa nélkül 193 férőhely található, amiből kb. 70-80 db állhat rendelkezésre a piacra érkező árusok és vevők számára. Ez a szám a piac mérete alapján elegendő. Problémát a Király utca végi, jelenleg üres telken található parkoló megszűnése jelenthet. PMJV településrendezési terve alapján⁷ a Király utcai telek beépítésre szánt ingatlan, amely a kedvező fekvése alapján várhatóan már középtávon beépítésre kerülhet. Ezzel parkolóhely hiány alakulna ki, azonban, ha a korábban tervezett, a pénzügyi válság során félbehagyott Corso megépülne, úgy azzal együtt egy közel 600 férőhelyes mélygarázs jönne létre, amely orvosolhatná a problémát.

Az illemhely-funkció jelenleg a piac közelében, a Pécs Holding kezelésében lévő Piac-téren érhető el a termelői piactól kb. 80 méter távolságban (lásd: 1. ábra). A helyiségek állapota rossz, egyetlen WC és

⁷ Szabályozási terv 3e-2 tervlapja alapján Vt-1000XX/B/ övezet.

mosdó áll csak rendelkezésre. A jelenlegi helyzet a működtetés minimális feltételeit kielégíti, de a „minőségi fejlesztés” része kell legyen egy a piachoz közelebb fekvő és jobb állapotú illemhely biztosítása. Ezt szükséges jól látható jelzéssel ellátni, hogy a piacra érkező vendégek is használhassák. A vásárlók általi használat lehet díjköteles, amennyiben a díjszedés megoldható.

Az áru és az árusok kézmosására jelenleg az előbb említett illemhelyen található falikúton van lehetőség. Ennek távolsága miatt nem életszerű, hogy az árusító ezt minden esetben használja, amikor szükség lenne rá. A termelő piac áramellátása jelenleg a Pécs Holding épületéből hosszabbítókön keresztül biztosított csak. Ez semmiképpen nem jelenthet állandó, hosszú távú megoldást. Javasolt lenne a tér déli részén egy földbe süllyesztett áram és vízvételi (un. öntvény csapszekrény) pontot kialakítani. A kialakítás során különös tekintettel kell lenni a helyszínből adódó fokozott igénybevételre és esztétikai megjelenésre.

3. ábra: A villamos áram biztosításának jelenlegi alkalmazott módja a Búza téri piacon

Forrás: saját fotók

A piac működésének rövid története és tapasztalatai

A Búza téri termelői piac létrehozásának célja az volt, hogy az egyre erőteljesebben mutakozó lakossági igényt kielégítsék jó minőségű, helyben termelt, viszonylag mérsékelt árfekvésű, egészséges zöldség-gyümölcscsel, valamint kistermelői feldolgozott élelmiszertermékekkel.

A Búza téri termelői piacot a kezdetektől fogva napjainkig a Pécs Holding működteti a Pécsi Patrónus Kft.-vel együttműködésben. A vagyonkezelő elsősorban az eszközök biztosítása és a tervezett fejlesztések megvalósítása, a szakmai felügyelet, az előírt jogszabályi feltételeknek való megfelelés tekintetében jár el. A Pécsi Patrónus Kft. pedig a piaci napokon végzett szervezés területén lát el feladatokat. Mindkét fél felelősséggel tartozik azért, hogy kizárólag ellenőrzött, az östermelői vagy kistermelői feltételeknek megfelelő árusok kaphassanak értékesítési lehetőséget a Búza téren. A piac sikeres működtetéséhez a város civil szervezetivel való együttműködésre is szükség van. Ezt segíti továbbá a NAK, a PMJV, valamint a Pécs Holding által 2015. januárban aláírt, már említett keretmegállapodás is.

A Búza téri termelői piacot legelső alkalommal 2013. június 8-án szervezték meg kísérleti jelleggel, a városvezetés támogatása mellett. A piac az indulás évében június elejétől december elejéig működött, havi egy alkalommal, szombati napon, reggel 7 és déli 12 óra között. 2014-ben már április elejétől várta vásárlóit, minden hét szombatján, a megszokott reggel 7 és déli 12 óra közötti nyitva tartással. A

tapasztalatok alapján elmondható, hogy a működés első éveiben a fenntartó által az árusok és a vevők rendelkezésére bocsátott tárgyi feltételek (asztalok, sátras asztalok, szociális helyiség) elegendőnek bizonyultak. A piac kapacitásainak kihasználtságáról elmondható, hogy az tavasszal (április-májusban) átlagosan 75%-os, a nyári, kora őszi hónapokban 100%-os illetve a feletti volt (amelyet újabb árusító asztalok kihelyezésével oldottak meg), míg az év végéig tartó időszakban (októbertől decemberig) ismét 75% körül alakult. Ezek a számok éves szintre vetítve több mint 86%-os kihasználtságot eredményeznek. Az adatok jól illusztrálják azt, hogy a vásárlók egyre nagyobb számban kedvelik meg ezt az új pécsi értékesítési helyet. A piac üzemeltetése azonban a Pécs Holding számára egyelőre több kiadással, mint bevétellel jár. A fentiekből jól látszik, hogy a Búza téri piac fenntartható működéséhez további lépésekre van szükség mind az épített infrastruktúra, mind a kapcsolódó szolgáltatási elemek tekintetében egyaránt.

Statisztikailag ugyan nem igazolható, de a leírtakból jól látszik az, hogy a Búza téri termelői piac hozzájárulhat a helyi, térségi kötődésű termelők versenyképességének növeléséhez, munkahelyek teremtéséhez. Hasonlóképpen fontos szerepet tölthet be a helyi termeléshez és élelmiszer előállításához kapcsolódó hagyományok fennmaradásában, hosszú távon pedig a helyi termékeken alapuló turisztikai programcsomagok kialakításához is hozzájárulhat.

IV. A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIACCAL KAPCSOLATOS LEGFONTOSABB KIHÍVÁSOK

Ahogy korábban már bemutatásra került, a Búza tér tervezésekor és építésekor a piac funkció nem szerepelt a térhasználat céljai között, éppen ezért az ehhez szükséges minimális infrastruktúra sem áll rendelkezésre. Rövid távon is fontos lenne, hogy az elektromos áramot ne hosszabbítók alkalmazásával kelljen a helyszínre juttatni, továbbá szintén fontos lenne egy állandó vízvételi lehetőség kialakítása például ládamosás céljára. Utóbbihoz kapcsolódóan kialakítandó a vízvételi hely közelében egy vízgyűjtő is, amelyet a szennyvíz elvezető rendszerhez kell csatlakoztatni. Mindezeket lehetséges a meglévő burkolat alatt elvezetni és egyetlen ponton kialakítani ezen közművek vételi, használati lehetőségét.

Az intenzív kampány és a várt keresletnövekedés hatására azzal számolunk, hogy további kistermelők szeretnének majd a piacon árusítani, ezért szükséges további árusító pavilonok beszerzése. Ez egyébként összhangban van a tervezett „minőségi fejlesztéssel”.

Bár egy WC helyiség a közelben biztosított, ennek a piactól való távolsága és műszaki állapota sem tartható fent hosszabb távon. Megoldandó, hogy a piac közvetlen közelében legyen legalább egy jó minőségű WC helyiség. Ezzel együtt megfontolandó, hogy a város tulajdonában álló közeli ingatlanon ne csak egy vizesblokk kerüljön kialakításra, hanem egy a Pécs Holding vagy a BmÖ által működtetett kistermelői bolt, amely megveszi és forgalmazza hét közben az árusok termékeit, illetve a piacnapok maradék áruit. Ebben az ingatlanban lenne célszerű elhelyezni a korábban említett vizesblokkot is.

A piac áru kínálatának bővítéséhez szükséges az kistermelők diverzifikációja. Ehhez szükséges további termelők piacra csábítása, akár célzott, személyes megkereséssel, akár a piacot népszerűsítő kampánnyal közvetett módon. A kereslet növekedése várhatóan magával vonzza a kínálat bővülését is, azonban előfordulhat, hogy lesznek olyan hiánytermékek, amelyek miatt a kistermelők célzott bevonása válik szükségessé. Jelenleg a tojás jelenti leginkább a hiányterméket. Ugyanitt érdemes megjegyezni, hogy a termelői piac profiljával kapcsolatban jelenleg sem egységes az eladók és a vásárlók véleménye. Ez leginkább a piacon elérhető és a vásárlók által szívesen látott termékek közötti különbségben nyilvánul meg.

Nagyon fontos és a piac működésére hosszabb távon is kedvező hatást gyakorol az arculat kialakítása, az azt alkalmazó marketing tevékenység, valamint a kapcsolódó kommunikációs tevékenységek ellátása. Ezek hiányában a Búza téri piac nem rögzül úgy, mint Pécs termelői piaca. Az említett szolgáltatásokra szánt kiadások nem jelentenek elsüllyedt költséget, hiszen éppen ezek képesek erősíteni a piac vonzerejét, biztosítani újabb árusok és vásárlók megjelenését. A marketing és a kapcsolódó kommunikáció erősíti a termelői piacot olyan értelemben is, hogy hozzájárul a piac, mint közösség létrejöttéhez is. Végül, de nem utolsó sorban, csak ilyen módon lehetséges, hogy a Búza téri termelői piacról mint nemcsak a pécsieket, de a külföldieket is csábító turisztikai látványosságról lehessen beszélni.

A piac működtetésével összefüggő szervezeti, szervezési kérdések is kihívást jelentenek. Szükség van a piac működését jobbra, hatékonyabbá tevő stakeholder vélemények megismerésére, a piac működését támogató szervezetekkel való kapcsolat (akár formalizált) kialakítására. Éppígy a Pécs Holdingon belül is érdemes jobb koordinációt biztosítani a vásárszervezés és más, kapcsolódó vagyongazdálkodási funkciók összehangolásának. E tekintetben elsősorban a marketingre és a Pécs Holding programjainak, akcióinak egyeztetésére gondolunk.

V. A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC SWOT ELEMZÉSE

Gyengeségek <i>(Belső tényezők: olyan dolgok, amik nem jól működnek, de befolyásolhatók, hogy jobbak legyenek.)</i>	Erősségek <i>(Belső tényezők: pozitív dolgok, amik jól működnek és befolyásolhatók, hogy még jobban működjenek.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> A Búza tér infrastruktúráját alapvetően nem piacok, vásárok tartása céljából tervezték és alakították ki. A Pécs Holdingon belül a termelői piaccal kapcsolatos különféle funkciók összehangolása nem hatékony. A termelői piac sikeres, fenntartható működtetése szempontjából gyenge az együttműködés más szakmai és civil szervezetekkel. A kínálat-kereslettel kapcsolatos elvárások nem rögzültek: az eladók vegyes (élelmiszer-kézműves termékek) profilt, a vevők mezőgazdasági termény-élelmiszer, valamint ezek mellett virág kínálatot szeretnének látni. A vásárlók több terméktípust is hiányolnak (sajtok, bor, csemegekínálat, peccsenyés). A vásárlók bizonyos esetekben „csúnyáknak”, illetve „koszosoknak” tartják a piacon árult termékeket. A Búza téri piac arculata, marketingje sem kitalálva, sem összehangolva nincsen más pécsi piacokéval-vásárokéval. Hiányzik a minőségbiztosítási rendszer, amely a termékek minőségét garantálja, valamint szavatolja a bizalmat az eladók és a vevők között. 	<ul style="list-style-type: none"> A piac vásárlói a környező utcák és más városrészek lakói is, közöttük egyaránt jelentős a fiatal-, a középkorúak, az idősek, valamint a férfiak aránya. Elárúsítók helyek éves szinten mért kihasználtsága 86%-os. A piac kizárólag kistermelők, őstermelők értékesítési helye, ami egyedülálló a pécsi piacok között. Véleményük szerint a piac „telitalálat”. A piacnapok gyakorisága és hossza összhangban áll az árusok igényeivel és az általuk biztosítható áruval is. A piac REL szemléletben működik, a piac üzemeltetésében részt vállaló szervezetek eseti anyagi támogatása mellett. A piacon árult termékek vásárlók általi megítélése kedvező (friss, megbízható forrásból jön). A termelői piac árai mérsékelten drágábbak a szupermarketek azonos termékeinek árainál, de ezt a fogyasztók reálisnak érzik. A piac elhelyezkedése ideális, személygépkocsival, tömegközlekedéssel és kerékpárral is alapvetően jól megközelíthető, a parkolás megoldott. A piac alapvetően jól ismert Pécssett. A Pécs Holding termékeket/termelőket/akciókat népszerűsítő események is szervez.
Lehetőségek <i>(Külső tényezők: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.)</i>	Veszélyek <i>(Külső tényezők: olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> A termelői piacok egyre népszerűbbé válnak, új értékesítési lehetőséget és közösségi formát jelentenek. A 2014-2020 közötti programozási időszak támogatási forrásai fedezetet jelenthetnek a „minőségi fejlesztés” forgatókönyv megvalósítására. 	<ul style="list-style-type: none"> Pécs és Baranya gazdasági leszakadása tovább folytatódik, a termelői piacokon megjelenő vásárlóközönség forrásai apadnak. A piacokra-vásárookra vonatkozó, motiváló jellegű szabályozás újabb termelői piacok létrehozásához vezet Baranya megyében. Ez megosztja a kis- és őstermelők kapacitásait, csökkenti a Búza téri termelői piac kihasználtságát. Az árualap szűkössége állandósul és tovább nehezíti a piac működését. A 2014-2020 közötti programozási időszak támogatási forrásait más projektek finanszírozására fordítják.

VI. A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC JÖVŐKÉPE

Jelen fejezet az URBACT Markets európai partnerei között lezajlott tapasztalatcsere alapján olyan, konkrét piacüzemeltetési tapasztalatokon alapuló javaslatokat, célokat fogalmaz meg, amelyeket a Búza téri termelői piac gazdaságos, egyúttal fenntartható működtetése érdekében figyelembe kell venni.

A Búza téri termelői piac, mint Pécs Megyei Jogú Város társadalmi tere

- A piac a baranyai megyeszékhely olyan társadalmi tere, amely hatékony várostervezést igényel. Ennek szervezeti dimenziója szükségessé teszi a Pécs Holdingon belül egy, a piaccal foglalkozó szervezeti egység működtetését, szolgáltatási (például marketing) és infrastruktúra-működtetési értelemben egyaránt. Ennek az egységnek egyúttal vezető szerepet kell játszania a piacra vonatkozó kihívások észlelésében, az azokkal kapcsolatos célok megjelölésében, valamint a piaccal összefüggő adatok, információk kezelésében. Ez tehát egy alapos, más szereplők együttműködését igénylő koordinációt is jelent egyúttal. Ehhez pedig nélkülözhetetlen a piac közösségként való kezelése, a hozzá kapcsolódó stakeholderek igényeinek folyamatos figyelemmel kísérése.
- A Búza téri piac közvetlen és közvetett értelemben egyaránt hatást gyakorol környezetére. Ezért nélkülözhetetlen az azzal összefüggő gazdasági és társadalmi (az eladókra, a vásárlókra, a piac környezetében élőkre vonatkozó) mutatók meghatározása, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtés. Ezáltal a piac kihívásai pontosabban azonosíthatók, céljai – különböző időtávokban – jobban meghatározhatók. A hatások vonatkozásában ki kell emelnünk a helyes kommunikáció, mint eszköz szerepét is. Az összegyűjtött adatok alapján üzeneteket kell összeállítani, amelyeket a stakeholderek, a helyi közigazgatás, valamint a település lakossága felé egyaránt közvetíteni szükséges.
- A piac sikeres működtetéséhez nem pusztán a hatások számbevételére van szükség. A Búza téri piac egy olyan komplex rendszer, amelyben politikai, kereskedelmi, gazdasági és társadalmi, magán- és közérdekek egyaránt szerepet játszanak. Kezelésükben a már említett Pécs Holding szervezeti egység kiemelt szerepet kell játsszon, rendszeresen konzultálnia szükséges az imént felsorolt érdekeket reprezentáló stakeholderekkel, megvitatva-elfogadta velük elképzeléseit. Csak ilyen módon biztosítható az a társadalmisítás, amely a termelői piac működését lehetővé teszi.
- A Búza téri termelői piac fejlesztéseihez („minimál”, „minőségi” forgatókönyvek) nagy szükség van a megfelelő finanszírozási modell azonosítására, a mozgósítható közösségi és magánforrások bevonására, azok koordinációjára is.

A Búza téri termelői piac Pécs Megyei Jogú Város gazdaságának erősítésében betöltött szerepe

A Búza téri termelői piac kapcsán fontos szempont annak a foglalkoztatás növelésében és a vállalkozói szellem erősítésében betöltött szerepe. E tekintetben az alábbiakra kell összpontosítani:

- a termelői piacot, mint turisztikai attrakciót is számba kell venni, és ennek megfelelően kommunikálni,
- a Búza téri termelői piac a városban működő további piacok megújításához is példát mutathat (új típusú árusok megjelenése és új vásárlói csoportok bevonása, többlet piaci forgalom előállítása),
- a termelői típusú piacok és a széles körben elterjedt kiskereskedelmi értékesítés vonatkozásában vajon versenyről vagy együttéléstről kell beszélni Péccset,
- hasonlóképpen: alaposan meg kell vizsgálni a Búza téri termelői piac foglalkoztatás-ösztönző és jövedelemtermelő szerepét is. Erre elsősorban a piacon közvetlenül megjelenő eladók és vevők viszonylatában van lehetőség, mivel a foglalkoztatási-vállalkozási szempont leginkább ebben a dimenzióban számszerűsíthető.

A Búza téri termelői piacnak a fenntarthatóság értékeinek erősítésében betöltött szerepe

- A termelői piacok – jellemzően, de nem kizárólag mezőgazdasági alapanyagok és feldolgozott élelmiszerek esetében – hatékonyan elősegítik a város-vidék kapcsolatok erősítését is. Ez a baranyai megyeszékhely esetében a következő előnyökkel jár:
 - könnyebben megvalósíthatóvá válnak a REL kezdeményezések, vagyis jobban a helyi erőforrásokra alapozó, önellátó élelmiszergazdálkodás alakul ki,
 - újabb, Pécsen kívüli termelők bevonása növeli a Búza téri termelői piac sok esetben szűkösnek bizonyuló árualapját,
 - a környező települések termelői szempontjából a piacon való megjelenésük egyfajta önreklám, önpromóció is,
 - ki kell továbbá emelnünk, hogy a Búza téri termelői piac földrajzi hatóköre jelentős kiterjedésű. Ez lehetővé és indokoltá teszi a sokat emlegetett védjegykérdés megoldását is, akár „zöld”, akár helyi márka bevezetése formájában.
- Az erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodás szempontjából a Búza téri termelői piac elősegíti:
 - a fenntartható városi mobilitást, mivel a piac tömegközlekedéssel, kerékpárral (ez jobbára a vásárlókra igaz) egyaránt jól megközelíthető,
 - a piacon keletkezett hulladékok mennyiségének csökkentését, mivel a termelők áru általában véve kevesebb göngyöleg használatát teszik szükségessé a kiskereskedelmi forgalomhoz képest. Ugyanebben az irányban hat, hogy a piacnap végén megmaradó árufelesleg további hasznosítására (a közétkeztetésben, vagy más, továbbértékesítési konstrukcióban) is vannak elképzelések.
- Az energiahatékonyság és a megújuló energiák használata a termelői piacokon található infrastruktúra működtetési költségének csökkentését szolgálja. A Búza téri piac esetében ez a szempont nem releváns, hiszen az alapinfrastruktúra hiányosságai miatt a hagyományos, olcsóbb megoldások alkalmazása is előrelépést jelent.

VII. A BÚZA TÉRI TERMELŐI FEJLESZTÉSÉNEK CÉLKITŰZÉSEI

„Minimál fejlesztés” és „minőségi fejlesztés”

A helyi akcióterv kidolgozása során felmértük a Búza téri termelői piaccal kapcsolatos célkitűzéseket is. Ezek elsősorban a Pécs Holding részéről, valamint a Pécsi Patrónus Kft-től származtak, mivel ez a két szervezet (előbbi a piac fenntartójaként, utóbbi az üzemeltetésben közvetlenül résztvevőként) meghatározó szerepet tölt(ött) be a piac rendszeres üzemeltetésében. Rajtuk kívül még a PVF-et is meg kell említsük, hiszen az mint az Ügynökség megbízója, hatáskörei révén maga is érintett a pécsi piacok – így a Búza téri termelői piac – fejlesztésében.

Mint a helyi akciótervben már említettük, alapvetően két fejlesztési irányt körvonalazódik a piac kapcsán:

- a „minimál fejlesztés” változat (további asztalok, eszközök beszerzése és arculati fejlesztések, kísérő marketing tevékenységekkel együtt), amelyet a Pécs Holding képvisel;
- a „minőségi fejlesztés” változat, amelyet a Pécsi Patrónus Kft. és a PVF javasol. Ez a változat a következő elemekből tevődik össze:
 - pince kialakítása a az eszközök tárolására, illetve a piaczáras után megmaradt termékek tárolására,
 - kiszolgáló épület kialakítása (szociális blokk, adminisztráció, gombavizsgáló, biztonsági szolgálat),
 - elektromos hálózati csatlakozás és vízvételi lehetőség kialakítása, a tér burkolatának helyreállítása a beruházásokat követően,
 - 50 db sátrás elárúsító-asztal beszerzése,
 - négy db büfékocsi beszerzése,
 - hat db téliesíthető mobil faház beszerzése.

A „minőségi fejlesztés” kiegészítéseként felmerült az ötlet, hogy a Búza téri piac közelében lehetőség lenne egy kistermelői bolt létrehozására is. Ez a helyi kistermelők piacnapok végén megmaradt áruit átvehetné és hétköznapokon árulhatná. Természetesen lehetőséget biztosítana arra is, hogy piacnapoktól függetlenül a termelők áruit korrekt árak mellett továbbértékesíti. A korábbi tanulmány a kistermelői bolt létrehozására nem tért ki, a helyi akciótervben azonban ez a lehetőség a hosszú távú célok között bemutatásra kerül.

A Pécs Holding a fenti célkitűzést azzal is alátámasztotta, hogy 2015-ben a piaci működés jelenlegi minőségének (más szavakkal: az előző években elért kihasználtságnak, ismertségnek) a fenntartása a meghatározó rövid távú célkitűzés. Középtávon a 2016 végéig tartó időszakot jelölték meg, kiemelve, hogy a Dél-Dunántúl leglátogatottabb, turisztikailag is vonzerőnek minősülő piacává szeretnék fejleszteni a Búza téri piacot. A Pécs Holding hosszú távú célkitűzést nem fogalmazott meg. Ez egyben azt is tükrözi, hogy a 2013 óta működő piac jövője egyelőre nem kiforrott.

A célok elérésének akcióterve

2. táblázat: A rövid távú beavatkozások akcióterve

Rövid távú beavatkozások	
Javasolt tevékenység	Meglévő pince, raktárhelyiség felújítása (Búza tér 6. sz. alatt). A meglévő helyiség nyílászáróinak cseréje, kisebb felületen vakolatjavítás, festés. Szükséges az elektromos rendszer felülvizsgálata, fénycsövek vagy világítótestek cseréje, a pince hátsó helyiségében is a világítás biztosítása. Szükséges egy megfelelő szellőző rendszer kialakítása, a levegő páratartamának alacsonyan tartása miatt. A hátsó helyiségekben Salgó polcok elhelyezése az áruk tárolásának segítésére.
Várt eredmény	Az árusító asztalok és az árusok termékeinek biztonságos tárolása válik lehetővé a piac közvetlen közelében, egy hűvös, száraz pincében. Mindez segíti a heti egy alkalommal megtartott piac több napossá fejlesztését.
Felelős	Pécs Holding
Határidő	Szükséges felmérések elvégzése, tervek elkészítése: 2015.09.30. Kivitelezés elvégzése: 2016.03.31.
Becsült költségek	Részletes műszaki felmérés nélkül a becsült költség: bruttó 2.000.000,- Ft.
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> • TOP 6.1⁸ (komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). • Saját forrás.
Javasolt tevékenység	Elektromos hálózati csatlakozás és vízvételi lehetőség kialakítása a Búza téren. Ezt követően a burkolat helyreállítása a Pécs EKF pályázat fenntartási kötelezettsége miatt.
Várt eredmény	Láda- és kézmosási lehetőség, valamint villamos áram rendelkezésre állása a helyszínen. Utóbbi az üzemeltetést könnyíti és teszi biztonságosabbá.
Felelős	Pécs Holding
Határidő	Szükséges felmérések elvégzése: 2015.07.31. Szükséges tervek elkészítése: 2015.10.31. Kivitelezés elvégzése: 2016.03.31.
Becsült költségek	A pontos költség a vonatkozó tervdokumentáció elkészítése után határozható meg. Becsült költség: bruttó 2.500.000,- Ft.
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> • TOP 6.1 (komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). • Saját forrás.

⁸ Terület és Településfejlesztési Operatív Program 6. prioritás 1. intézkedés, 2014-2020 közötti programozási időszak.

Javasolt tevékenység	<p>Eszközbeszerezések – I. ütem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30 db sátras árusító asztal, • 2 db büfékocsi (tejtermék és hústermék forgalmazásra), • 2 db téliesíthető mobil faház. <p>A „minőségi fejlesztés” megfogalmazott eszközállományának beszerzését nem szükséges egyszerre elvégezni. A piac folyamatos fejlesztését célozva, ezek egy részét egy későbbi ütemre terveznénk.</p>
Várt eredmény	Egységes megjelenésű, sátras felépítménnyel is rendelkező árusító asztalok biztosítása az árusok részére. A kereslet növelése hűtött tej és húsáru, valamint meleg étel árusításával.
Felelős	Pécs Holding
Határidő	2015.09.30.
Becsült költségek	<ul style="list-style-type: none"> • 30 db sátras árusító asztal: bruttó 5.000.000,- Ft (bruttó 166.660, Ft/sátor) • 2 db büfékocsi: bruttó 7.000.000,- Ft • 2 db mobil faház: bruttó 3.200.000,- Ft <p>Összesen: bruttó 15.200.000,- Ft</p>
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> • TOP 6.1 (komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). • Saját forrás.

Forrás: saját szerkesztés

3. táblázat: A középtávú beavatkozások akcióterve

Középtávú beavatkozások	
Javasolt tevékenység	<p>Eszközbeszerezések – II. ütem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 db sátras árusító asztal, • 2 db büfékocsi, • 4 db téliesíthető mobil faház. <p>A „minőségi fejlesztés” megfogalmazott eszközállomány fennmaradó részének beszerzése.</p>
Várt eredmény	Egységes megjelenésű, sátras felépítménnyel is rendelkező árusító asztalok biztosítása az árusok részére. A kereslet növelése hűtött tej és húsáru, valamint meleg étel árusításával.
Felelős	Pécs Holding
Határidő	2017.09.30.
Becsült költségek	<ul style="list-style-type: none"> • 20 db sátras árusító asztal: bruttó 3.350.000,- Ft (bruttó 166.660, Ft/sátor) • 2 db büfékocsi: bruttó 7.000.000,- Ft

	<ul style="list-style-type: none"> 4 db mobil faház: bruttó 6.400.000,- Ft Összesen: bruttó 16.750.000,- Ft.
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> TOP 6.1 (komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). Saját forrás.
Javasolt tevékenység	Kiszolgáló épület kialakítása (szociális blokk, adminisztráció, gombavizsgáló, biztonsági szolgálat).
Várt eredmény	<p>Gombaárusítás lehetőségével, valamint biztonsági őr jelenlétével a kereslet további növelése.</p> <p>Közelebb lévő, az árusok és vevők által is használható, igényes szociális blokk kialakításával a piac minőségének javítása.</p> <p>Mindez a tér közvetlen közelében található, elsősorban a helyi önkormányzat vagy a Pécs Holding tulajdonában lévő ingatlan hasznosításával, hogy ingatlanvásárlás költsége ne merüljön fel.</p> <p>Valószínűség szerint szükségesség válik majd a külső homlokzat és bejárat felújítása is.</p>
Felelős	Pécs Holding
Határidő	<p>Ingatlan kiválasztása és a tervdokumentáció elkészítése: 2016.03.31.</p> <p>Szükséges engedélyek beszerzése: 2016.06.30.</p> <p>Kivitelezés befejezése: 2016.10.31.</p>
Becsült költségek	<p>Csak az ingatlan kiválasztása és tervek elkészítése után határozható meg pontosan.</p> <p>Engedélyes tervdokumentáció és hatósági díjak: bruttó 500.000,- Ft</p> <p>Kivitelezés: bruttó 5.000.000,- Ft</p>
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> TOP 6.1 (komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). Saját forrás.

Forrás: saját szerkesztés

4. táblázat: A hosszú távú beavatkozások akcióterve

Hosszú távú beavatkozások	
Javasolt tevékenység	<p>Kistermelői bolt létrehozása a Király utca végén vagy a Búza téren.</p> <p>A „minőségi fejlesztés” megfogalmazott céljait kiegészítő fejlesztési lehetőség. Cél a városi önkormányzat vagy a Pécs Holding tulajdonában álló – lehetőség szerint használaton kívüli – ingatlan hasznosítása lenne.</p>
Várt eredmény	A kistermelői tevékenység ösztönzése azzal, hogy a bolt általi felvásárlás biztos keresletet jelent, így kisebb kockázatot a tevékenység folytatása.
Felelős	Pécs Holding
Határidő	<p>Ingatlan kiválasztása és a műszaki dokumentáció elkészítése: 2018.10.31.</p> <p>Szükséges engedélyek beszerzése: 2019.03.31.</p> <p>Kivitelezés: 2019.08.31.</p>
Becsült költségek	Csak az ingatlan kiválasztása és tervek elkészítése után határozható meg pontosan.

	Engedélyes és kiviteli tervdokumentáció, hatósági díjak: bruttó 2.000.000,- Ft Kivitelezés: bruttó 25.000.000,- Ft
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> • TOP 6.1 (komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). • Saját forrás.

Forrás: saját szerkesztés

A határidők szempontjából fontos, hogy a tervezett fejlesztések ütemezése az adott időtávban összehangolt legyen, amennyiben TOP forrás felhasználása a cél. Ebből a programból ugyanis várhatóan csak komplex fejlesztések lesznek támogathatók.

A tervezett fejlesztések támogathatósága függ a majd megjelenő pályázati felhívás pontos tartalmától. Abban még szűkülhet a támogatható tevékenységek és elszámolható költségek köre, illetve ezek felhasználására speciális feltételek is megfogalmazásra kerülhetnek.

Az arculat és a kommunikáció releváns kérdéseinek különféle időtávokhoz való rendelését a IX. fejezetben található 6. táblázat alatti rövid szöveges kiegészítésben mutatjuk be.

A célok értékelése a városközpont megújítás szempontjából

Amennyiben a fenti fejlesztési elképzeléseket az URBACT Markets projektben javasolt, nagy ívű, korszerűnek számító európai célokkal vetjük össze, az alábbi megállapítások tehetők:

- Várostervezési szempontból, a Búza téri termelői piac érdekében a Pécs Holdingon belül már működik a piaccal foglalkozó szervezeti egység, a piac- és vásárüzemeltetési osztály. Ez szolgáltatási és infrastruktúra-működtetési feladatokkal is foglalkozik, azonban a kommunikáció, a marketing és a tervezés területén a Pécs Holding más szervezeti egységeivel való szorosabb együttműködése javasolt. Az osztály, emberi erőforrásaihoz mérten, a különféle stakeholderek igényeit is figyelemmel kíséri.
- Megoldandó feladatot jelent azonban a Búza téri termelői piaccal összefüggő gazdasági és társadalmi (eladók, vásárlók, a piac környezetében élők) mutatók meghatározása, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtés, elemzés és kommunikáció.
- A Búza téri termelői piac politikai, kereskedelmi, gazdasági és társadalmi, magán- és közérdekeket átfogó rendszer. Ezeknek a nyomon követése fontos, azonban messze túlnő Pécs-Holding hatáskörein.
- A fejlesztési lehetőségeknek megfelelő finanszírozási modell azonosítása, a mozgósítható közösségi és magánforrások bevonása, azok koordinációja a PVF-el, valamint PMJV Önkormányzatával való szoros együttműködést igényli.

A célok értékelése a foglalkoztatás és vállalkozói szellem szempontjából

- A termelői piac, mint turisztikai attrakció kommunikációját a megfelelő csatornákon és eszközökkel el kell kezdeni.
- A Búza téri termelői piachoz hasonló kezdeményezések (Diána téri termelői piac, Hajnóczy utcai termelői piac, stb.) egyelőre nem léteznek. Az érintett piacok tudnak a Búza téri kezdeményezésről, azonban az még nem működik olyan sikeresen, hogy számukra példa lehessen.
- A Búza téri termelői piac és a kiskereskedelmi értékesítés vonatkozásában jelenleg együttélésről lehet beszélni Pécsen.
- A piac foglalkoztatás-ösztönző és jövedelemtermelő szerepéről mért adatok egyelőre nem állnak rendelkezésre, viszont a piac megítélése e tekintetben alapvetően pozitív.

A célok értékelése az alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság szempontjából

- A város-vidék kapcsolatok erősítése tekintetében:
 - a Búza téri termelői piac szempontjából több stakeholder javasolja a REL kezdeményezésekhez való csatlakozást, ehhez azonban konkrét lépések és együttműködés szükséges,
 - ugyanez a megállapítás az újabb, Pécsen kívüli termelők bevonását illetően is,
 - komoly hiányosság a piac kapcsán a márka és védjegykérdés megoldatlansága is, valamint az utóbbihoz kapcsolódó minőségbiztosítás hiánya is.
- Az erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodás szempontjából:
 - a piac támogatja a fenntartható városi mobilitást, mivel a piac tömegközlekedéssel, kerékpárral egyaránt jól megközelíthető. E mellett számos vásárló a Búza tér melletti utcákból, illetve a belvárosból is látogatja a termelői piacot;
 - a piacon keletkezett hulladék mennyisége a Pécs Holdingtól származó információk alapján nem jelentős, azonban eltakarítása jelentős gondot okoz a piacnapokat követően. Az eladók árufeleslegének további hasznosítása a szűk árualap miatt nem okoz problémát, viszont közép- és hosszú távon erre a feladatra is fel kell készülni.
- Ahogy azt már említettük is, a megújuló energiák használata a Búza téri piac esetében egyelőre nem releváns. Mind a „minimál”, mind a „minőségi fejlesztés” változatok olyan elemeket tartalmaznak, amelyek az alpinfrastruktúra hiányosságait hagyományos, olcsóbb megoldások alkalmazásával célozzák meg.

VIII. A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC FEJLESZTÉSÉNEK FINANSZÍROZÁSI FORRÁSAI

5. táblázat: A Búza téri termelői piac fejlesztését szolgáló, az Európai Unió által biztosított finanszírozási források

Célok	#	A projekt címe és leírása	Kedvezményezettek köre	Finanszírozó program	Finanszírozás típusa	Finanszírozás biztosított-e?	Időzítés	Kapcsolódás más projekthez
Helyi fejlesztések a gazdaság és a foglalkoztatás erősítése érdekében.		Helyi piacok szervezése, helyi termékek előállítása, közösségi/helyi kereskedelemre koncentráló szolgáltatások; mezőgazdasági termékek elérhetősége, tárolása, feldolgozása, tartósítása (post harvest manipuláció, tárolás, hűtés, válogatás, tisztítás, csomagolás); közösség és helyi hatóságok tulajdonában levő logisztikára koncentráló infrastruktúra és szolgáltatások.	PMJV Önkormányzata, Pécs Holding, PVF – meghatározás alatt	TOP 6.1	ERFA, ESZA	egyelőre nem	2015-től	egyelőre nem ismert

Célok	#	A projekt címe és leírása	Kedvezményezettek köre	Finanszírozó program	Finanszírozás típusa	Finanszírozás biztosított-e?	Időzítés	Kapcsolódás más projekthez
Közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD: Community Led Local Development)		Helyi termékek és előállítási mechanizmusuk bemutatása, ezekről workshop-ok (különös tekintettel a kézműves termékekre) valamint egyéb, a fiatal korosztályokat célzó programok szervezése. Alapvetően a kulturális és közösségi terek, szolgáltatók infrastrukturális és szolgáltatási minőségi fejlesztését célozza, ezáltal erősítve a város-vidék kapcsolatot.	PMJV Önkormányzata, Pécs Holding, PVF – meghatározás alatt	TOP 6.1 TOP 7.1	ERFA, ESZA	egyelőre nem	2015-től	egyelőre nem ismert
A Búza téri piac „minimál”, illetve „minőségi” fejlesztése		Piaci infrastruktúra fejlesztése és bővítése, piaci eszközök beszerzése (sátras asztalok, visszamaradt árukészlet raktározása, kiszolgáló épületek kiépítése, büfékocsik, valamint faházak felállítása). Mindezek által a piac és a szolgáltatás minősége nagyságrendekkel nagyobb lehet.	PMJV Önkormányzata, Pécs Holding, PVF – meghatározás alatt	TOP 6.1	ERFA, ESZA	egyelőre nem	2015-től	egyelőre nem ismert

Célok	#	A projekt címe és leírása	Kedvezményezettek köre	Finanszírozó program	Finanszírozás típusa	Finanszírozás biztosított-e?	Időzítés	Kapcsolódás más projekthez
A városi CO ₂ kibocsátás csökkentése		A Zöld Főváros cím elnyerése, megújuló energiahordozókra való áttérés és ehhez támogatások szerzése, környezetbarát közlekedés, környezettudatosság kialakítása, fenntartása, a felsorolt célokkal kompatibilis piaci infrastruktúra kialakítása	PMJV Önkormányzata, Pécs Holding, PVF – meghatározás alatt	TOP 6.1 TOP 6.4 TOP 6.5 KEHOP 5.1 ⁹	ERFA, ESZA, KA	egyelőre nem	2015-től	egyelőre nem ismert
Foglalkoztatás növelése és a vállalkozói szellem erősítése		A Búza téri piac turisztikai vonzerejének növelése, a helyi gazdaság erősítése a piac és a termelők kapcsolatainak erősítésével, szakértők bevonása és felhasználóbarát rendszerek kialakítása. Ezek által a helyi foglalkoztatás növelése, valamint a lokális vállalkozások (kistermelők) megalakulása valósítható meg.	PMJV Önkormányzata, Pécs Holding, PVF – meghatározás alatt	TOP 5.1 TOP 6.1 TOP 6.8 GINOP 1.3 ¹⁰	ERFA, ESZA	egyelőre nem	2015-től kezdődően	egyelőre nem ismert

Forrás: saját szerkesztés

⁹ Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 5. prioritás 1. intézkedés, 2014-2020 közötti programozási időszak.

¹⁰ Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 1. prioritás 3. intézkedés, 2014-2020 közötti programozási időszak.

IX. A BÚZA TÉRI TERMELŐI PIAC ARCULATI, VÉDJEY ÉS KOMMUNIKÁCIÓS KÉRDÉSEI

A PVF és az Ügynökség között létrejött vállalkozási szerződés tartalmazza a Búza téri termelői piac arculati megjelenésének és kommunikációs tervének kidolgozását is. Ez a fejezet – jóllehet nem része az URBACT Markets projekt keretében meghatározott helyi akcióterv struktúrájának – zárja a Búza téri termelői piac akciótervét. Mint arra már többször rámutattunk, a piac arculatának és kommunikációs tervének kidolgozása aktuális feladatok. Mivel ezek mellett a stakeholderekkel folytatott egyeztetések során a védjegyhasználat kérdése is szóba került, így ennek a témakörnek is szentelünk egy alfejezetet.

Arculat

Az arculat meghatározó eleme a márka, amely egy név, kifejezés, jel, szimbólum, dizájn, illetve ezek kombinációja. A márka célja, hogy egy eladó vagy eladói csoport termékét vagy szolgáltatását azonosítsa, egyúttal megkülönböztesse a versenytársakétól. Ezért összefoglalja egy termék, szervezet szolgáltatás arculatát, szlogenjét, logóját és mindazt, amit a fogyasztók, alkalmazottak és egyéb stakeholderek elképzelnek a márkanév hallatán az adott termékről, szolgáltatásról, szervezetről (az milyen előnyökkel jár, milyen értékeket közvetít, ahhoz milyen kultúra, közösség kapcsolódik, stb.). Ezek pozicionálják a piacon a márka helyzetét, biztosítva az összehasonlítási alapot a versenytársakkal. Egy igazi márkanév felépítése költséges és hosszú folyamat.

A Búza téri termelői piac első ránézésre nem túl eredeti elnevezés, de arculati elemekkel kiegészítve már elérni megkülönböztető célját. Azért „csak” termelői piac, mert még a Central Markets projekt megvalósítása során a civil szervezetekkel (Kertvárosiak az Élhető Kertvárosért Egyesület, Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület) történt egyeztetést követően, kérésként fogalmazódott meg, hogy a kézműves árusok ne jelenjenek meg a Pécs Holding által szervezett termelői piacon, hanem csak az ő saját piacaikon (például a Pécsi Tüke Piacon). Természetesen a kézművesek Búza téri termelői piacra való bevonásával a piac jelenlegi szezonalitása is jobban áthidalható lenne. Lehet további fantázia nevet, vagy a piac helyszínére utaló nevet is kitalálni, de a név kiválasztásnál fontos a piac egyértelmű elválaszthatósága más kezdeményezésektől (például a már említett Pécsi Tüke Piacról).

A Búza téri termelői piac arculatának kidolgozása nem választható el a többi pécsi piac arculatától. Ehhez a piacok pozicionálására is szükség van, az alábbiak szerint:

- a piac által képviselt, megjelenített érték meghatározása,
- a piac célcsoportjának a meghatározása (a vásárlók életkora, vásárlási szokásaik, motivációik, stb.),
- a fentiek alapján a piac fő profiljának meghatározása.

A pozicionálás célja piaconként:

- a piac megkülönböztetése más piacoktól,
- a piaccal kapcsolatos tájékoztatás a célcsoportok számára,
- a piac célcsoportjának elérése a számára leginkább megfelelő eszközökkel és csatornákon keresztül,
- az adott piaccal kapcsolatos bizalom erősítése, a piac, mint közösség építése.

A fentieknek megfelelően javasoljuk, hogy a pécsi piacok eltérő főprofilal, de egységes márkaként jelenjenek meg. Ezen belül a Búza téri termelői piac a leginkább a helyi termékeket kínáló, képviselő és így a helyi termelőket támogató piacot testesíti meg. Más szavakkal, kialakításra kerül egy ernyőmárka PMJV piacainak-vásárainak egészére, amely alatt almárkák jelenítik meg az egyes piacokat. A helyzetet tovább árnyalja, hogy minden egyes pécsi piacon/vásáron lehetőség van termelői piacnapok szervezésére. Ezért az alapvetően nem termelői piacként pozicionált piacokhoz is indokolt termelői piac almárkák kidolgozása.

Ernyőmárka: „Pécsi Piacok”.

Almárkák:

- „Búza téri Termelői piac”,
- „Diana téri piac”, termelői piacnapokon: „Diana téri Termelői piac”,
- „Uránvárosi piac”, termelői piacnapokon: „Uránvárosi Termelői piac”,
- „Vásárcsarnok”, termelői piacnapokon: „Vásárcsarnok Termelői piac”,
- „Vásártér”, termelői piacnapokon: „Vásártéri Termelői piac”.

A Búza téri termelői piac vonatkozásában az arculati elemek megjelenése indokolt a már most rendelkezésre álló sátras elárusító asztalokon, valamint a beszerzendő büfécocsin és téliesíthető mobil faházon egyaránt.

Az alábbi ábrák illusztrálják azt, hogy a Pécsi Piacokra az Ügynökség milyen arculati elemek alkalmazását javasolja. Amennyiben megbízónk, a PVF, valamint a Pécs Holding ezek közül bármelyik használata mellett dönt, akkor további döntések szükségesek a konkrétan alkalmazott logó alternatívák és a színek vonatkozásában. Az alábbi ábráson az arculati elemeken túl azok lehetséges alkalmazását is illusztrálja a Búza téri termelői piac sátras asztalain.

4. ábra: A Pécsi Piacok logó evolúciója

VIZUÁLIS JEGYEK

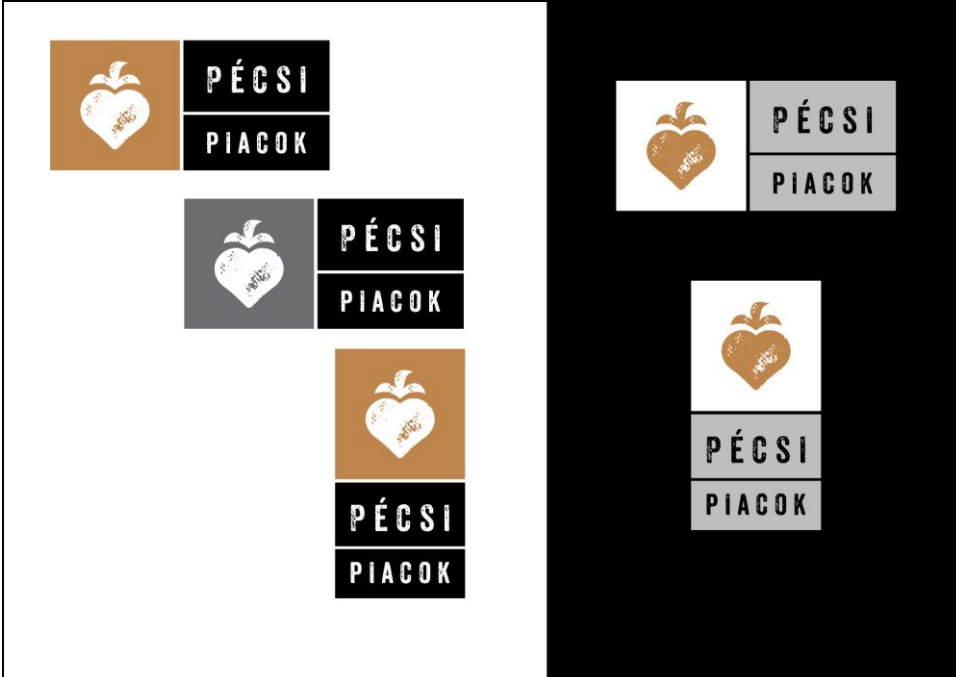
A LOGÓ GRAFIKAI EVOLÚCIÓJA

- a korábbi perces hangsúly az észrevételekkel összhangban sematikusabbá vált, ikonszerű, konkrét gyümölcs-zöldség irányába fejlődött
- a SZÍV forma barátságos nyitottságot tükröz, magában hordozza a termelők és termékek személyes bevonódását, bizalmat épít
- asszociációk továbbra is jelen vannak: alma / paradicsom / eper / szív, stb. – mely formák a patternben is megjelennek (ld. következő dia)
- kitéltése (mind a grafika, mind a feliratok) a kérdésnek megfelelően markánsabban hordozza a piacokon gyakran előforduló krétás felületeket, feliratokat

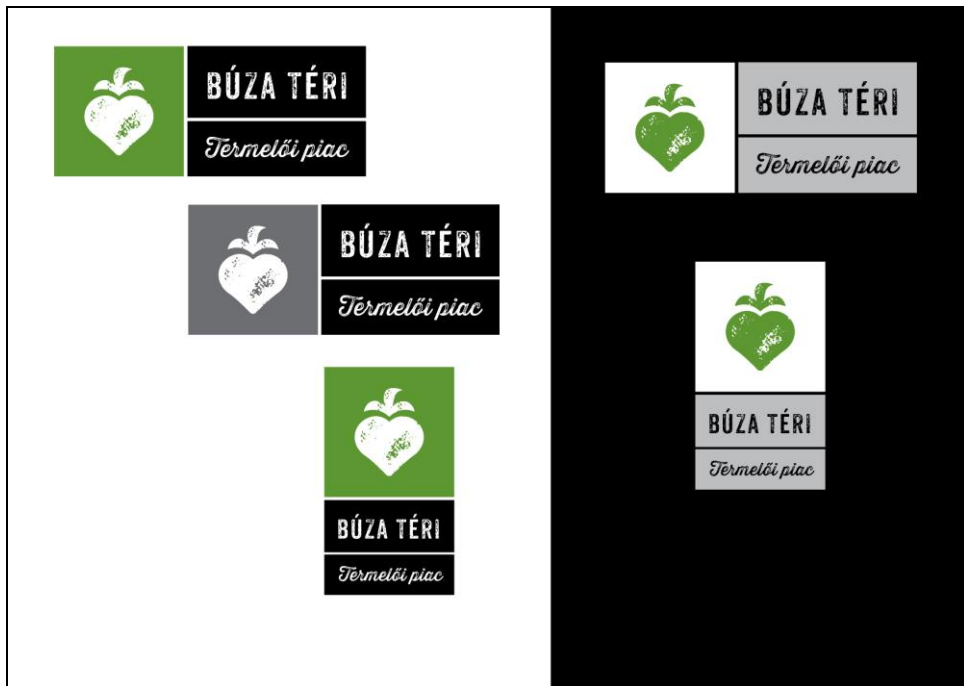
Forrás: saját szerkesztés

5. ábra: Az ernyőmárka véglegesített logóterve

Forrás: saját szerkesztés

6. ábra: Búza téri piac logója, színes, monokróm és negatív verzióban

Forrás: saját szerkesztés

7. ábra: Felhasznált betűtípusok

Forrás: saját szerkesztés

8. ábra: Az ernyőmárka és az almárcák javasolt színekódjai

Forrás: saját szerkesztés

9. ábra: Az arculati elemek alkalmazása a Búza téri termelői piac sátras asztalain

Forrás: saját szerkesztés

Védjegyrendszer

Pécs piacai, illetve a Búza téri temelői piac arculatának kialakításán túl, mintegy azt kiegészítve, szükségesnek látjuk a helyi termék védjegyrendszer kialakítását. is. Pécs és Baranya megye jellegzetes gasztronómiai, tárgyi kultúrája jelenleg nem bír azzal a presztízsértékkel, amely hasonló külföldi turisztikai gócpontok környékén jellemző. Ennek tükrében egy olyan rendszer kiépítését javasoljuk, amely a megfelelő szervezési, minőségbiztosítási és marketing feladatok ellátásával képes a Baranya megyei helyi termékeket, ismert és elismert „márkává” építeni egy védjegyrendszer segítségével.

Magyarország 2014-2020 közötti Vidékfejlesztési Programja szükségletként jeleníti meg azt, hogy a jelenleginél szélesebb körben ismertté és vonzóvá kell tenni az Európai Unió minőségpolitikai intézkedéseit. Itt kell kiemelni azokat a közösségi szintű tanúsítási lehetőségeket, amelyekkel egy-egy termék, vagy termékcsoporthoz eredetét, ökológiai állapotát, természetkímélő előállítását, különleges hagyományos minőségét hangsúlyozni lehet megkülönböztető jelzés segítségével. Ezzel az eszközzel növeljük az érintett termékek versenyképességét idehaza és az európai uniós piacon is. Mindezek ismeretében elő kell segíteni az értéknövelést, a marketinget szolgáló nemzeti minőségi rendszerek bevezetését (termék-, termékcsoporthoz szinten, illetve területi léptékben is). E mellett a már meglévő rendszerek működését tovább kell fejleszteni, mert a marketing eszközök hiánya versenyhátrányt jelent.

Az általunk javasolt „Baranya Kincse” védjegyrendszer keretén belül az elsődleges feladat, hogy felkutatásra kerüljön:

- valamennyi helyi terméket előállító gazdaság,
- helyi kézműves terméket előállító vállalkozó és magánszemély, valamint
- a jelenleg is alkalmazott helyi márkák/védjegyek.

Erre azért van szükség, mert a szakmai szervezetekkel, stakeholderekkel történt egyeztetések kapcsán már leírtuk, hogy nem áll rendelkezésre átfogó adatbázis a megyében előállított helyi termékekről, illetve nincs olyan szervezet, amely ezeket az „értékeket” egységesen képviseli.

A felmérést követően második lépésként a helyi élelmiszert előállítókat (az ökológiai gazdálkodást folytatókat is ide értve) és a helyi kézműveseket kategorizálni szükséges. A kategorizálás célja, hogy a Baranya Kincse védjegy alkalmazását azoknak a magánszemélyeknek, illetve gazdálkodó szervezeteknek ítéljük oda, amelyek termékei egy meghatározott minőségi színvonalat meghaladják. Az előírt minőségi szintről, valamint annak teljesítéséről, ezáltal a védjegy használatáról egy bizottság dönt majd. A Baranya Kincse védjegyrendszer természetesen tovább árnyalható, így az élelmiszer kategóriában – például – a Baranyai Ízek védjegy bevezetésére is lehetőség van.

A Baranya Kincse „ernyővédjegy” alá tartozás a következő előnyöket biztosíthatja használóinak:

- egységes marketingkommunikációban való részvétel (un. vonal alatti [egyéb: promóció, esemény, és DM] és un. vonal feletti [rádió, tv, sajtó] hirdetések használata),
- internetes jelenlét (honlap kialakítása, fenntartása, mobil alkalmazások kialakítása, online vásárlási lehetőségek kialakítása),
- piacok, vásárok felkutatása, generálása, kedvezményes jelenlét biztosítása, egységes installáció kialakítása,
- élelmiszer termékek begyűjtése, szállítása, valamint (rövid távú) tárolása,
- horizontális és vertikális kapcsolatok kialakítása (termékvolumenek összekapcsolása, bekapcsolódás a turisztikai szolgáltatók, a vendéglátóegységek, szállodák ellátásába, adatbázis alapú kollektív marketing, ehhez kapcsolódóan termékkapcsolás),
- közös képzések szervezése, illetve a védjegyhez kapcsolódó képzések koordinációja,
- minőségbiztosítási rendszer kialakítása, működtetése (szakmai zsűri biztosítása révén),

- közös termékbeszerzések, illetve a termékek értékesítésének koordinálása.

Lehetőség van éves gyakorisággal kategória díjak (élelmiszerek, kézműves termékek, stb.) odaítélésére is, ezzel is a figyelem középpontjába állítva a legjobbakat. A nyertesek javasolhatók a Baranyai Értéktárba történő felvételre is.

Javasolt kategóriák a helyi termékek vonatkozásában:

- élelmiszertermelők,
- borászok,
- kézművesek, alkotó műhelyek,
- intézmények, szervezetek jó gyakorlatai.

A helyi termékeket hasznosító fontosabb turisztikai szegmensek tekintetében:

- szállásadók,
- vendéglátó egységek,
- fontosabb rendezvények,
- egészséges életmódot népszerűsítő szolgáltatások.

Az alfejezet zárásaként azt is célszerű kiemelni, hogy az arculathoz tartozó márka, valamint a védjegy nem azonosak egymással. Jelen esetben a grafikai különbözőségeen túl, lényegi különbség közöttük az, hogy a védjegy jogi kategória. A védjegy, mint jogi szabályozás kihat a termék egész életútjára: megjelenik a termék- és technológiafejlesztés időszakában és a használati időszakban egyaránt.

Kommunikációs terv

A Búza téri termelői piac kapcsán a Central Markets projektben kidolgozott megvalósíthatósági tanulmány mind a „minimál”, mind a „minőségi fejlesztés” vonatkozásában javaslatot tesz a fogyasztói és a beszállítói oldalt célzó marketing elemek, illetve kommunikációs megoldások alkalmazására. Tekintettel arra, hogy a két fejlesztési forgatókönyv elemei átfedik egymást (a minimál fejlesztés összes eszközét tartalmazza a minőségi fejlesztés), így az alábbiakban a minőségi fejlesztés kommunikációs tervét mutatjuk be.

A fogyasztói oldal szélesítését, új arculat bevezetését célzó marketing elemek:

- szórólapok, plakátok készítése, eljuttatása postaládákba, saját felületeken, valamint a város több pontján való kihelyezés,
- facebook-oldal mellett a Pécs Holding honlapján kialakítandó aloldalon fogyasztói felület létrehozása,
- önkormányzati médiumokban hirdetések elhelyezése (Pécsi Hírek, Pécsma).

Kommunikációs kampány a fogyasztói oldal szélesítésére, új arculat bevezetésére:

Időzítése:

- 1. szakasz: a piac nyitását követően tavasszal,
- 2-3. szakasz: NAK akciókkal összekötve a nyár folyamán,
- 4. szakasz: a piac zárását megelőző őszi időszakban.

A kampány témái az egyes szakaszokban:

- 1. szakasz: az „image” kommunikációja,
- 2-3. szakasz: a termékek, illetve termékcsoport népszerűsítése,
- 4. szakasz: az „image” kommunikációja.

Események szervezése az alábbiak szerint:

- Termelőhelyek és termelők bemutatása: a piacon árusító termelő bemutatása hitelessé és emberközelivé teszi a márkát. Könnyebben kialakítható a lojalitás, ha emóciót is csempészünk a kommunikációba. A piacnak kialakított honlapon/facebook-oldalon ezeket a bemutatkozó kisfilmeket „lájkolni” lehet és azok különböző aktivitásokkal frissen tarthatók.
- Gyermek, iskolák bevonása: az egészségesebb, tudatosabb életmódra való nevelést már a gyerekeknél el kell kezdeni, így lehetnek belőlük testileg és lelkileg egészséges felnőttek. A nagyvárosokban élők közül egyre kevesebb embernek van kapcsolata a növénytermesztéssel, állattartással, a tanulók számára tanórákat vagy osztálykirándulást is lehet szervezni az arra vállalkozó termelőkkel együttműködésben. Fontos a gyerekek bevonása a munkába: korosztálytól függően, az almaszedéstől a befőzésig, az állatok gondozásától a sajt feldolgozásig. Ezek, valamint számos további hasonló terület lehetővé teszi a gyermekek hasznos és boldog részvételét és – nem utolsósorban – segítségnyújtását is.
- Ismert emberekkel való kommunikáció: közkezdvelt, ismert, elsősorban helyi emberek bevonása a kommunikációba hatékonyan segíti a Búza téri termelői piac megismertetését. A sportolók közül Iványi Dalmát vagy Jakabos Zsuzsát lehet említeni, ismert és helyi kötődésű televíziós személyiség Vujity Tvrtko, vagy Weisz Fanni, aki 2011-től „Pécs Város Arca”.
- Helyi cégek bevonása a kommunikációba: a BLOKOM, mint környezetvédelemmel is foglalkozó önkormányzati cég, bevonható a termelői piac népszerűsítésébe. A lakossági számlákkal együtt kiküldött díjbekérők mellé csatolt hírlevélben a „Búza téri Termelői Piacot” is hatékonyan lehetne népszerűsíteni.

Események időzítése:

- május-június, szeptember – termelőhelyekre szervezett látogató csoportok,
- május, június, július, augusztus – termék/termékcsoport akciókhoz ismert helyi emberek bevonása.

A Búza téri termelői piac beszállítói oldalának bővítéséhez rendelt kommunikáció fontosabb elemei:

- PR-filmek/fotók elkészítése a termelőkről, Quick Response kód alkalmazása,
- a Pécs Holding honlapján naprakészen frissített termelői piaci oldal kialakítása (regisztrációs lehetőség, árusítási feltételek, piacsabályzat, egyéb lehetőségek, akciók, stb.),
- telefonos megkeresések, elektronikus direkt marketing (DM) levelek küldése.

A fent felsorolt elemek használatának időzítése három részre oszlik:

- kora nyári időszak, illetve ősz – május-júniusban, szeptemberben
- naprakész, honlap alapú kommunikáció – egész évben,
- piac zárását követően – október, november.

Alkalmazandó témák az egyes időszakokban:

- kora nyáron és ősszel: termelők bemutatása PR filmekben keresztül,
- egész évben: a piachoz való kapcsolódási lehetőség bemutatása, az elérhetőség biztosítása,
- piaczárást követően: az elért eredmények bemutatása, a következő szezon vonatkozásában a termelői oldal bővítése, valamint telefonos megkeresések, DM levelek.

6. táblázat: A Búza téri piac kommunikációs terve

Búza téri termelői piac kommunikációs terv				Hónapok											
	téma		eszköz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Fogyasztói kommunikáció	Nyitási promóció	Mikor nyit, hány termelő árusít, milyen termékek vannak jelen, nyitva tartás.	plakát honlap.facebook/Búza téri termelői piac Pécsi Hírek Pécsma.hu				■	■	■						
	Termék/termékcsoport promóció	NAK-kal közös termék akciók, konkrét termék/termékcsoport ajánlatok.	plakát honlap, facebook/Búza téri tp Pécsi Hírek Pécsma.hu					■	■	■	■	■	■		
	Zárás promóció	Már csak X alkalom a zárásig, tölts fel a kamráját.	plakát honlap, facebook/Búza téri tp Pécsi Hírek Pécsma.hu										■	■	■
	Látogató csoportok szervezése	Gazdaságok, termelők bemutatása. iskolásoknak vásárlóknak	DM levél honlap/facebook piacon elhelyezett plakát						■	■		■	■		
Beszállítói kommunikáció	Bemutató PR filmek elkészítése	Gazdaságok, termelők bemutatása.	PR film						■	■		■	■		
	bemutatózás /akvirálás	Mit nyújt a termelői piac, miért érdemes csatlakozni.	honlap/ szállítói felület/ facebook	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	bemutatózás /akvirálás		DM levél	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	bemutatózás /akvirálás		telefonos megkeresés	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Forrás: saját szerkesztés

Az arculatra, védjegyrendszerre, kommunikációs tervre javasolt akcióterv

A 6. táblázatban szereplő kommunikációs terv tábla a rövid távú feladatokat tartalmazza. Az abban szereplő eszközök évről-évre, „finomhangolás” mellett alkalmazhatók.

A középtávú feladat az arculat bevezetése városi és megyei szinten, védjegyrendszer kialakítása, bizalomépítés, közösség szervezés fogyasztói és beszállítói oldalon egyaránt.

Hosszú távú feladat a védjegyrendszer működtetése és a védjegyrendszerben résztvevő termelők, szolgáltatók megismertetése regionális és országos szinten.

Az egységesen megjelenő helyi termelői piac ezt követően, a városon belül és azon kívül is tetszőlegesen telepíthető és megkülönböztethető lesz. Ilyen módon méltóan képviselheti helyi termékeinket, szolgáltatóinkat.

Az arculat, védjegy és kommunikációs terv költségei nagyban függenek attól, hogy az azt kidolgozó és alkalmazó szervezet konkrétan milyen megoldásokban, célcsoportban, időtávban, stb. gondolkodik. Ezért az alábbi táblázat a VII. fejezetben szereplő akcióterv-mintának a vázlatos kitöltését tartalmazza.

7. táblázat: Az arculatra, védjegyrendszerre, kommunikációs tervre vonatkozó akcióterv

Javasolt tevékenység	Rövid táv: A kommunikációs tervben foglaltak megvalósítása. Középtáv: Arculat bevezetése, védjegyrendszer kialakítása, közösség szervezés. Hosszú táv: A védjegyrendszer működtetése és a benne résztvevők promóciója.
Várt eredmény	Rövid táv: A Búza téri termelői piac városszerte ismert termelői piaccá válik. Árusai és vásárlói egyaránt hasznot húznak annak kommunikációjából és a piacon szervezett különféle akciókból. Középtáv: Bevezetett és jól ismert Búza téri termelői piaci arculat. Kidolgozott védjegyrendszer. Hosszú táv: Sikeres, a működtetőinek és a védjegy alkalmazóinak egyaránt hasznot hozó védjegyrendszer.
Felelős	Pécs Holding Pécsi Patrónus Kft. BmÖ NAK Bm

Határidő	<p>Rövid táv: A Búza téri termelői piac 2016. évi indítása, 2016.04.30.</p> <p>Középtáv: A Búza téri termelői piac működését támogató védjegyrendszer kidolgozása, legkésőbb 2018.04.30.</p> <p>Hosszú táv: A védjegyrendszer sikeres működtetésének első mérhető eredményei, legkésőbb 2019.12.31.</p>
Becsült költségek	Nem becsülhetők. A költségek mindhárom időtáv vonatkozásában jelentősen függenek az arculat, a védjegyrendszer, valamint a kommunikációs terv megvalósításának konkrét formáitól és annak elvárt színvonalától.
Finanszírozási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> • TOP 6. prioritásának támogatási forrásai (különálló formában nem, csak komplex fejlesztésként, több tevékenységgel együtt). • Saját forrás.

Forrás: saját szerkesztés

X. BEFEJEZÉS

A Búza téri termelői piac helyi akciótervének befejezéseként, nem megismételve az előző fejezetekben leírtakat, az Ügynökség által legfontosabbnak vélt dolgokra szeretnénk felhívni a figyelmet.

Elsősorban arra, hogy ez a termelői piac olyan társadalmi és gazdasági tér, amelynek a gazdaságos és környezetileg fenntartható működése szükségessé teszi a piacot fenntartó szervezet más stakholderekkel, civil szervezetekkel való együttműködését a piacot működését meghatározó fontos döntések tekintetében.

Másodsorban ki szeretnénk emelni, hogy a piac fejlesztése a Magyarország rendelkezésére bocsátott európai uniós forrásokból valósítható meg – finanszírozási értelemben – a legkönnyebben. E célból mindenképpen indokolt a Pécs Holding együttműködése a PVF-el, PMJV Önkormányzatával, valamint a BmÖ-vel is.

Végül, de nem utolsó sorban, a Búza téri termelői piac üzemeltetéséhez szükség van a piac ismertségének Pécs vonzáskörzetén, illetve Baranya megyén belüli erősítésére. Ehhez jól átgondolt és vásárlókat vonzó arculatra, védjegyezésre és hatékony kommunikációra van szükség.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ACM	Agrármarketing Centrum
BIOKOM	BIOKOM Pécsi Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási Kft.
BmÖ	Baranya Megyei Önkormányzat
CLLD	Community Led Local Development, magyarul: közösségvezérelt helyi fejlesztés
DDOP	Dél-Dunántúl Operatív Programból
DM	Direkt Marketing
ÉBÁI	Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
Ferling PR	Ferling PR Tanácsadó és Szolgáltató Kft.
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
KEHOP	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
MT DDRMI	Magyar Turizmus Zrt. Dél-Dunántúli Regionális Marketing Igazgatósága
NAK	Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával
NAK Bm	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya megyei Igazgatósága
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatallal
NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
NTI	Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
Pécs EKF	Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa Program
Pécs Holding	Pécs Holding Városi Vagyonkezelővel Zrt.
PMJV	Pécs Megyei Jogú Város
PVF	Pécsi Városfejlesztési Közhasznú Nonprofit Zrt.
REL	Rövid Ellátási Lánc
TOP	Terület és Településfejlesztési Operatív Program
Tüke Busz	Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt.
Ügynökség	DDRFÜ Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.